

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-03-13-717/23
R: 05-01;015-01/23
Brčko, 30. 10. 2023. godine

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA

Ekonomičnost i učinkovitost uporabe službenih vozila

Vlade Brčko distrikta BiH

Listopad, 2023. godine

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijeta 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljem tekstu: *Ured za reviziju*) proveo je reviziju učinka na temu **“Ekonomičnost i učinkovitost uporabe službenih vozila Vlade Brčko distrikta BiH”**. Revizija učinka je provedena sukladno Planu revizije za 2023. godinu.

Ured za reviziju sukladno članku 14 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 18/18 – pročišćeni tekst i broj 15/22) može izvršiti pregled ili ispitivanje određenog dijela ili cijelog projekta, programa ili procedura ili izdatka institucije, u pogledu ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti uporabe resursa. Revizija je provedena sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava.¹ Reviziju je obavio revizorski tim u sastavu: Ivana Gavrić, vođa tima i Ljubica Domić, član tima.

Osnovna svrha provedene revizije je da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje službenim vozilima tijela Vlade Distrikta i to od nabave službenog vozila, preko uporabe i nadzora nad uporabom do otuđenja službenog vozila te utvrde uska grla u procesu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta. Revizija je analizirala aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod 13 tijela Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Revizija je promatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta za trogodišnje razdoblje (2020. – 2022. godina), a aktivnosti rashodovanja preko licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provedbu revizije (polovica 2023. godine).

Revizorski tim je provedbom ove revizije došao do određenih nalaza koji su prezentirani predstavnicima nadležnih tijela Vlade Distrikta i Uredu za upravljanje javnom imovinom na fokus skupini, nakon čega je sastavljen Nacrt izvješća. Ured za reviziju je, sukladno odredbama Zakona, Nacrt izvješća dostavio predstavnicima nadležnih tijela Vlade Distrikta i Uredu za upravljanje javnom imovinom obuhvaćenih ovom revizijom. Na Nacrt izvješća primjedbe su dostavili Odjel za javne poslove i Ured za upravljanje javnom imovinom. U dostavljenim primjedbama i komentarima nisu ponuđeni novi argumenti, dokazi i dokumenti na temelju kojih bi revizija mogla izvršiti korekcije u Izvješću revizije, a što bi utjecalo na konačne zaključke i preporuke. Dvanaest tijela Vlade Distrikta nisu uputila primjedbe na Nacrt izvješća.

U Izvješću revizije učinka navode se preporuke upućene Vladi i tijelima Vlade Distrikta radi poboljšanja ekonomičnosti i učinkovitosti procesa upravljanja službenim vozilima.

¹ Odluka o objavi Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 9/23. INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Zamjenik glavnog revizora
dr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavna revizorica
mr. sc. Selma Šadić, dipl. oec.

KAZALO

IZVRŠNI REZIME.....	6
1. UVOD	9
1.1 Pozadina revizije.....	9
1.2 Svrha revizije i revizijska pitanja.....	11
1.3 Kriteriji revizije.....	12
1.4 Obujam i ograničenja revizije	13
1.5 Izvori i metode revizije.....	15
1.6 Struktura izvješća	15
2. OPIS PREDMETA REVIZIJE.....	16
2.1 Pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije	16
2.2 Institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti	18
2.2.2 Evidencija	19
2.3 Regulativa i prakse okruženja	19
3. NALAZI	21
3.1 Normativno uređenje upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta	21
3.2 Broj, vrste i troškovi službenih vozila tijela Vlade Distrikta	24
3.2.1 Evidencija službenih vozila Distrikta	24
3.2.2 Evidentiranje troškova	27
3.3 Potrošnja goriva i održavanje službenih vozila.....	27
3.3.1 Evidentiranje potrošnje goriva	28
3.3.2 Održavanje službenih vozila i upravljanje zamijenjenim dijelovima.....	29
3.3.3 Registracija i osiguranje službenih vozila	31
3.3.4 Upravljanje u slučaju nastanka štete na službenim vozilima.....	32
3.4 Korištenje službenih vozila.....	33
3.4.1 Iskorištenost službenih vozila	34
3.5 Učinkovitost nadzora nad uporabom službenih vozila	35
3.6 Nabava i otuđenje službenih vozila tijela Vlade Distrikta.....	38
3.6.1 Nabava službenih vozila.....	39
3.6.2 Otpis, rashodovanje i otuđenje službenih vozila	40
3.7 Započete aktivnosti na poboljšanju procesa	41
4. ZAKLJUČCI	43
Normativne pretpostavke.....	43
Organizacija i uporaba	43
Nadzor	44
Nabava i otuđenje službenih vozila	44
5. PREPORUKE.....	45
P R I L O Z I	48

PREDGOVOR O REVIZIJI UČINKA

Revizija učinka je neovisan periodičan pregled djelovanja javnog sektora, programa ili organizacija u pogledu ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti trošenja javnih sredstava. Cilj revizije učinka je da utvrdi predstavljaju li korišteni resursi najekonomičnije trošenje javnih sredstava, pružaju li se korištenjem raspoloživih resursa najbolje usluge, jesu li ispunjeni strateški ciljevi institucije i postoji li utjecaj na implementaciju tih ciljeva. Cilj revizije učinka je i promoviranje transparentnosti, odgovornosti i boljeg učinka. Revizijama učinka žele se postići neovisne procjene rada javnog sektora. Revizija učinka je fleksibilna u odabiru subjekata i metoda revizije, po prirodi je, zbog složenosti javnog sektora i raznovrsnosti pitanja koja se odnose na njezin rad, široko obuhvatna, čime dobiva na značaju kod korisnika izvješća i javnosti.

Osnovna načela² u reviziji učinka su ekonomičnost, učinkovitost (efikasnost) i djelotvornost (efektivnost) i često se nazivaju tri E.

Sukladno ISSAI 300³, načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti mogu se definirati na sljedeći način:

Načelo ekonomičnosti podrazumijeva svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru. Korišteni resursi trebaju biti na raspolaganju pravodobno, u odgovarajućoj količini i uz odgovarajuću kvalitetu te po najboljoj cijeni.

Načelo učinkovitosti podrazumijeva najbolje moguće iskorištavanje raspoloživih resursa. Vežan je za odnos korištenih resursa i izlaznih vrijednosti ostvarenih u pogledu količine, kvalitete i rokova.

Načelo djelotvornosti odnosi se na ispunjavanja postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata.

Revizija učinka često obuhvaća analizu uvjeta koje je potrebno osigurati kako bi se mogla poštovati načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti. Ti uvjeti mogu obuhvaćati praksu i postupke dobrog upravljanja kojima se osigurava ispravno i pravodobno obavljanje usluga. Prema potrebi, u obzir treba uzeti i učinak regulatornog ili institucionalnog okvira na učinkovitost subjekta revizije. Načelo ekonomičnosti zahtijeva postizanje odgovarajuće razine kvalitete i obujma rezultata, a uz minimiziranje troškova korištenih resursa.

Sukladno ISSAI 100, učinak se ispituje u odnosu na odgovarajuće kriterije te se analiziraju uzroci odstupanja od tih kriterija ili drugi problemi. Cilj je odgovoriti na ključna revizijska pitanja i dati preporuke za poboljšanje.

² Koordinacijski odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Vodič za reviziju učinka, Sarajevo 2013.

Koordinacijski odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Principi revizije učinka, Sarajevo 2009.

³ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/2023

IZVRŠNI REZIME

Ured za reviziju Distrikta proveo je reviziju učinka pod nazivom “Ekonomičnost i učinkovitost uporabe službenih vozila Vlade Brčko distrikta BiH”. Cilj konkretne revizije je da se ispituju uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom od nabave službenih vozila, preko uporabe i nadzora nad uporabom do otuđenja službenih vozila, te da se utvrde uska grla u procesu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta kako bi se stvorio prostor za ostvarenje ušteda i to bez smanjenja obujma ili kvalitete obavljenih poslova, kao i da vozni park tijela Vlade Distrikta bude učinkovitije organiziran.

Imajući u vidu cilj revizije, glavno revizorsko pitanje kojim se revizija bavila u ovoj studiji glasi: “Upotrebljavaju li se službena vozila Vlade Brčko distrikta BiH na ekonomičan i učinkovit način?”

Revizija je primarno bila usmjerena na ispitivanje aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod 13 tijela Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Revizija je promatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta za trogodišnje razdoblje (2020. – 2022. godine), a aktivnosti rashodovanja preko licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provedbu revizije (polovica 2023. godine).

Provedenom revizijom učinka identificirani su brojni nedostaci u normativnom uređenju upravljanja službenim vozilima, organizaciji, uporabi i nadzoru nad uporabom službenih vozila tijela Vlade Distrikta. Vlada Distrikta nije u potpunosti stvorila potrebne preduvjete za učinkovito upravljanje i ekonomično korištenje službenih vozila, djelomično su propisana pravila, ali ona ne obuhvaćaju sve raspoložive resurse, ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima i nisu usuglašeni s drugim propisima. Također, propisani organizacijski plan nadležnog tijela za upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizirana jedinica koja upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta. Pitanja učinkovitosti organiziranja voznog parka i ekonomičnosti korištenja službenih vozila nisu u fokusu upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta, a postojeće evidencije upravljanja službenim vozilima Vlade ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i učinkovitoj uporabi službenih vozila. Organizacija uporabe službenih vozila tijela Vlade Distrikta nije uspostavljena na način da se postigne optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta. Postojeći sustav nadzora djelomično je uspostavljen i nije u funkciji uspostavljanja ekonomičnog i učinkovitog upravljanja službenih vozila i otklanjanja rizika od eventualnih zlouporaba. Pored navedenog, jedinstveni kriteriji formiranja i obnavljanja voznog parka, kao i uvjeta za otpis službenih vozila u Distriktu nisu propisani, čime se ostavlja prostor za neekonomične nabave, neučinkovito korištenje i neekonomično rashodovanje službenih vozila.

Postoji prostor za poboljšanje procesa upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta, odnosno službena vozila Vlade Distrikta mogu se rabiti na ekonomičniji i učinkovitiji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obujma ili kvalitete obavljenih poslova i vozni park tijela Vlade Distrikta može biti učinkovitije organiziran.

Neekonomično i neučinkovito, odnosno nedomaćinsko, upravljanje voznim parkom Distrikta za posljedicu može imati neadekvatan broj i/ili vrstu službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, neravnomjernu uporabu službenih vozila, kao i neadekvatne i nerentabilne troškove uporabe i održavanja voznog parka. Nedostatak ili neadekvatnost procesa kontrole upravljanja voznim parkom, za posljedicu može imati

povećanje troškova ali i stvoriti prostor za eventualne zlouporabe u korištenju službenih vozila. Nedomaćinsko upravljanje voznim parkom Distrikta smanjuje povjerenje javnosti u rad Vlade i otvara mogućnosti za sumnju javnosti u „lošu“ javnu upravu i moguće koruptivne aktivnosti.

U svrhu poboljšanja procesa upravljanja službenim vozilima tijela Distrikta, revizija je dala preporuke Vladi Distrikta i to da:

- **uspostavi organizacijske pretpostavke koje će biti u funkciji ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila**

Na temelju ovog Izvješća revizije učinka i drugih raspoloživih izvješća i informacija, Vlada Distrikta bi trebala analizirati postojeću organizaciju i funkcioniranje voznog parka.

Na temelju provedenih analiza Vlada Distrikta bi trebala uspostaviti organizaciju voznog parka koja će biti u funkciji ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila, a koja će istodobno osigurati kvalitetno i pravodobno izvršavanje povjerenih poslova tijela Vlade Distrikta.

Uspostavljanje ekonomičnije i učinkovitije organizacije voznog parka podrazumijeva i donošenje optimalnih upravljačkih odluka na temelju podataka o stanju i iskorištenosti službenih vozila Distrikta i prijedloga mjera za racionalnu uporabu službenih vozila dobivenih od nadležnih tijela. Također, podrazumijeva razmatranje mogućnosti racionalizacije voznog parka i/ili zajedničkog korištenja slobodnih vozila.

- **donesu podzakonske akte kojima se regulira ekonomična i učinkovita uporaba službenih vozila Distrikta**

Vlada Distrikta bi trebala uložiti napore kako bi se donijeli novi, ažurirani propisi koji bi regulirali uporabu svih službenih vozila Distrikta u svrhu osiguranja preduvjeta za ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila uzimajući u obzir nalaze ovog Izvješća.

Na taj način bi se u potpunosti regulirala pitanja koja se odnose na: organiziranje voznog parka, utvrđivanje nadležnosti, ovlasti i odgovornosti tijela Vlade i nadležnog Pododjela za održavanje službenih vozila Vlade, uvjete i kriterije nabave i otpisa, uspostavljanje i vođenje sveobuhvatne evidencije, normiranje potrošnje goriva, prava korištenja, praćenje troškova, odgovornosti za neekonomičnu i neučinkovitu uporabu, nadzor, upravljanje zamijenjenim dijelovima i druga relevantna pitanja.

- **osigura nadzor nad provedbom i dosljednu primjenu donesenih propisa koji se tiču uporabe službenih vozila u svim tijelima Vlade Distrikta i na taj način osigura ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila.**

Odjelu za javne poslove se predlaže da:

- **analizira postojeću organizaciju Pododjela za javni promet i održavanje vozila, te istu unaprijedi u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila.**

Na temelju ovog Izvješća revizije učinka i drugih raspoloživih izvješća i informacija, Odjel za javne poslove bi trebao analizirati postojeću organizaciju Pododjela za javni promet i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila. Po provedenim analizama potrebno je da predloži gradonačelniku Distrikta unaprijeđenja organizacije u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila.

- **na temelju propisa koje Vlada donese uspostavi sveobuhvatnu evidenciju službenih vozila Vlade Distrikta.**

Sveobuhvatna evidencija bi trebala sadržavati potpune, pouzdane i ažurne podatke o svim službenim vozilima Vlade Distrikta.

Evidencija službenih vozila Vlade Distrikta treba omogućiti deriviranje podataka za pojedinačna službena vozila od nabave, preko uporabe i generiranih troškova, do eventualnih prihoda od rashodovanja, odnosno tijekom cjelokupnog životnog vijeka vozila. Izuzev deriviranja podataka za pojedinačno službeno vozilo, evidencija treba omogućiti i deriviranje točnih i ažurnih podataka na razini skupine podataka, kao što su ukupan broj vozila, vrste vozila, korisnici vozila, starost vozila i drugi bitni pokazatelji na određeni dan ili u određenom vremenskom razdoblju.

- **predlaže mjere za racionalnu uporabu službenih vozila Vladi Distrikta**

Odjel za javne poslove bi trebalo da uloži napore kako bi redovito, na godišnjoj razini, dostavljao Vladi Distrikta izvješća o izvršenim analizama o stanju i iskorištenosti voznog parka Vlade Distrikta, s prijedlogom mjera za racionalnu uporabu službenih vozila Vlade Distrikta.

Mjere za racionalnu uporabu službenih vozila Vladi Distrikta podrazumijevaju mogućnosti racionalne uporabe službenih vozila Distrikta bez smanjenog obujma i kvalitete poslovanja.

Za obavljanje ove aktivnosti potrebna je suradnja s tijelima Vlade Distrikta koja koriste službena vozila u smislu redovitog izvještavanja i dostavljanja točnih i pouzdanih podataka Odjelu za javne poslove.

- **za planirana sredstva u kapitalnom proračunu za nabavu softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o uporabi voznog parka Vlade Distrikta izvrši analize potreba i koristi, te utvrdi najoptimalnije tehničko rješenje koje bi omogućilo optimalno upravljanje voznim parkom i nadzor nad uporabom službenih vozila.**

Tijelima Vlade Distrikta se predlaže da:

- **na temelju propisa koje donese Vlada Distrikta donesu interne propise kojima se detaljnije reguliraju pitanja upravljanja službenim vozilima uvažavajući specifičnosti organizacije i funkcioniranja svake institucije i specifičnost organiziranja voznog parka i uporabe službenih vozila.**
- **uspostave djelotvorne interne kontrole u pogledu upravljanja službenim vozilima. Sustav internih kontrola treba biti u funkciji primjene propisa koja reguliraju upravljanje službenim vozilima, odnosno u funkciji ekonomske i učinkovite uporabe službenih vozila uključujući i pojavu sprječavanja i otkrivanja mogućih zlouporaba.**
- **vršeredovite analize stanja i iskorištenosti vozila koje koriste o čemu izvještavaju Odjel za javne poslove.**

Na temelju naloga i drugih dokumenata tijela Vlade trebaju voditi potpune, pouzdane i ažurne evidencije o stanju i iskorištenosti službenih vozila koje pravodobno dostavljaju Odjelu za javne poslove, kako bi u konačnici donositeljima odluka osigurali pravovremene i relevantne informacije radi donošenja optimalnih upravljačkih odluka vezanih za ekonomično i učinkovito upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta.

1. UVOD

U uvodu ćemo se baviti bližim objašnjenjem problema koji je revizija istraživala. Predstaviti ćemo motive i svrhu ove studije, osnovna revizorska pitanja, kriterije revizije, izvore i metode, kao i obujam i ograničenja provedene revizije.

1.1 Pozadina revizije

Tijekom obavljanja svojih redovitih zadataka javne institucije imaju značajne potrebe za uslugama prijevoza u obavljanju poslova i radnih zadataka iz nadležnosti koje su udaljene od mjesta službovanja (inspekcijske kontrole, terenski rad i sl.), za službena putovanja zaposlenih (radni sastanci, poduke i sl.), za prijevoz javnih dužnosnika i drugo.

Usluge prijevoza mogu se obavljati javnim prometom, vlastitim prijevozom, a najčešće se obavljaju službenim vozilima javne institucije. Stoga, u svrhu obavljanja svojih zadataka javne institucije nabavljaju vozila, a sva njihova vozila čine vozni park.

Vozni park, kao resurs generira troškove. Izuzev troškova nabave vozila zahtjeva i dodatna ulaganja odnosno troškove održavanja, osiguranja, goriva i druge troškove, a s druge strane vrijednost nabavljenih vozila se smanjuje sukladno propisanoj amortizacijskoj stopi.

U svrhu postizanja optimalnih troškova i optimalne pouzdanosti voznog parka, potrebno je da se voznim parkom kvalitetno upravlja.

S teoretskog aspekta, upravljanje voznim parkom može se definirati kao organiziran sustav politika, procedura i kontrola kojima neka institucija upravlja svojim vozilima.

Upravljanje voznim parkom je proces koji počinje utvrđivanjem potreba, određivanjem broja i vrste potrebnih vozila, nakon čega se pristupa njihovoj nabavi. U organizacijskom smislu, nakon što su definirane potrebe, u praksi se težište premješta na normativno uređenje i organiziranje ekonomičnog upravljanja, uporabe i održavanja vozila s ciljem održavanja njihove uporabne vrijednosti i povećanja njihovog vijeka trajanja, a završava se prestankom uporabe vozila zbog otpisa, prodaje, uništenja ili drugih mogućih razloga.

Vozni park izravnih proračunskih korisnika, odnosno institucija Distrikta u 2020. godini iznosio je oko 335 službenih vozila, a u 2021. i 2022. godini iznosio je oko 330.⁴ Prema podacima za 2022. godinu, knjigovodstvena vrijednost voznog parka Distrikta iznosila je oko 3,8 milijuna KM.

Općom politikom Distrikta za razdoblje 2020. – 2024. godine, vlasti Distrikta iskazale su usmjerenje prema racionalizaciji javne potrošnje i optimizaciji javne uprave i ukupnog javnog sektora. Sukladno iskazanom usmjerenju vlasti, potrebno je da proces upravljanja voznim parkom tijela i institucija Distrikta bude učinkovit. Učinkovito upravljanje, ekonomična uporaba i održavanje voznog parka u duhu dobrog gospodarstva u tijelima i institucijama Distrikta trebali bi se podrazumijevati, a nadzor korištenja i upravljanje

⁴ Radio Brčko „Smanjeni troškovi održavanja vozila institucija Distrikta“ 23. 6. 2022. godine; pristupljeno 3. 8. 2023. godine na web-stranici: <https://radiobrcko.ba/vijesti-brcko/brcko-smanjeni-troskovi-odrzavana-vozila-institucija-distrikta/>; „Smanjeni troškovi održavanja voznog parka Vlade Brčko Distrikta“ od 11. 2. 2021. godine; pristupljeno 3. 8. 2023. godine na web-stranici: <https://www.ebrcko.net/vijesti/vijesti-brcko/73782-smanjeni-troskovi-odrzavanja-voznog-parka-vlade-brcko-distrikta.html>

troškovima bi trebali biti imperativ vlasti. Ovo dodatno treba biti naglašeno u okolnostima prezentne ekonomske krize i u situaciji ograničenih proračunskih sredstva.

Indikacije za potrebu provedbe konkretne revizije nalazimo i kroz izvješća financijske revizije Ureda za reviziju koji je ukazivao na potrebu uspostavljanja jedinstvenih pravila, boljeg upravljanja i uspostavu adekvatnog nadzora korištenja službenih vozila u tijelima i institucijama Distrikta, već dulji niz godina.

Mediji su zainteresirani za potrošnju javnog novca i pokazuju veliko zanimanje kada je u pitanju nabava i održavanja vozničkih parkova javnih institucija Bosni i Hercegovini. Tako se iz medijskih objava mogu uočiti napisi da u BiH još uvijek ne postoje službeni podaci o broju službenih vozila u vlasništvu ministarstava, službi, javnih poduzeća i institucija na svim razinama vlasti te da je procijenjeni broj službenih vozila u BiH višestruko veći nego u pojedinim razvijenim zemljama EU.⁵ Za procijenjeni broj službenih vozila mediji koriste bazu službenih automobila Balkanske istraživačke mreže Bosne i Hercegovine (BIRN BiH) koja sadrži detaljne informacije o svakoj nabavi službenih automobila u BiH kroz sustav javnih nabava, kao i podatke o vozilima i troškovima njihovog održavanja u stotinama institucija i javnih kompanija u BiH. Podatci koji se nalaze u bazi automobila, prema izjavama BIRN-a, službeni su podaci Portala javnih nabava u BiH.

Baza službenih automobila BIRN-a BiH navodi da je institucija s najviše automobila u BiH u 2021. godini bila Vlada Distrikta s ukupno 763 automobila.⁶

Demanti Vlade Distrikta, kao i eventualna objašnjenja (predstavlja li zbroj vozila ne samo vozni park javnih institucija nego eventualno i javnih ustanova i poduzeća Distrikta) nisu javno objavljeni. A navedeni broj službenih automobila koristi se i u drugim medijskim objavama i analizama u kojima se tvrdi da su oči javnosti usmjerene u ministre i javne dužnosnike u zlouporabi dvadesetak službenih vozila, a ne na stotine službenih automobila koje koriste načelnici općina (u Republici Srpskoj), uz napomenu „ali malo tko zna da npr. u Distriktu Brčko, prema istraživanju BIRN-a ima 763 službena automobila“.⁷

Kao najčešći brendovi motornih (službenih) vozila voznog parka Vlade Distrikta prema podacima BIRN-a u 2021. godini navedeni su VW, Škoda i Audi, a portal ne posjeduje podatke o troškovima institucije za službena vozila (gorivo, gume, najam vozila, održavanje i servis, osiguranje, registracija i tehnički pregled, pranje, cestarina i ostali troškovi), jer isti u institucijama Distrikta nisu transparentni.

⁵ <https://istinomjer.ba/broj-sluzbenih-vozila-u-bih-visestruko-veci-nego-u-pojedinim-razvijenim-zemljama-eu/>

⁶ <http://auta.detektor.ba/2021/>

⁷ <https://faktormagazin.ba/republika-srpska/kako-zaustaviti-zloupotrebu-koristenja-sluzbenih-vozila/>

S druge strane, izjave dužnosnika zaduženih za vozni park Vlade Distrikta u istom razdoblju ukazuju na značajno drugačiji broj motornih vozila voznog parka. Prema medijskim izjavama „Institucije Brčko distrikta za svoje potrebe koriste oko 330 službenih vozila raznih namjena i troškovi održavanja, tehničkog pregleda i osiguranja vozila za 2021. godinu su se znatno smanjili u odnosu na godinu dana ranije“. Iz navedenog teksta uočava se da su troškovi održavanja voznog parka Vlade Distrikta u 2021. godini iznosili oko 220 tisuća KM, troškovi goriva iznosili su oko 450 tisuća KM, dok se za ostale troškove ne navode iznosi.

Pored navedenih javno dostupnih podataka o broju službenih vozila voznog parka Vlade Distrikta koji nisu usklađeni, financijska revizija je ukazivala na nedostatke u proceduri rashodovanja vozila (Izvešće financijske revizije Odjela za javne poslove za 2021. godinu), nedostatke u evidenciji (putni nalozi) zbog čega se ne mogu u potpunosti potvrditi namjena korištenja službenih vozila i opravdanost iskazanih izdataka za gorivo (Izvešće financijske revizije Odjela za javnu sigurnost za 2021. godinu) i nedostatke u internom praćenju utroška goriva koje se toči u motocikle s količinskog aspekta (Izvešće financijske revizije Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo za 2021. godinu). Također, financijska revizija je uvidom u popisne liste stalnih sredstava i sitnog inventara Odjela za javnu sigurnost za 2019. godinu utvrdila da nisu popisana tri vozila (dva namjenska - specijalizirana vozila za civilnu zaštitu s opremom i pripadajućim rezervnim dijelovima, donirana od Vlade Japana, te, jedno vozilo u okviru projekta pomoći civilnoj zaštiti Izaslanstva Europske unije u BiH). Navedena vozila registrirana su u 2019. godini ali nisu uknjižena u evidenciji stalnih sredstava (motorna vozila).

Iz dostupne literature i informacija, uočava se da Distrikt nije izoliran u nedostacima u upravljanju voznim parkom. Na neučinkovitost i neekonomičnost upravljanja voznim parkovima javnih institucija ukazale su provedene revizije učinka u okruženju. U BiH su provedene dvije revizije učinka na temu ekonomičnosti i učinkovitosti upravljanja voznim parkom javnih institucija. Slične revizije učinka provedene su i u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj.

Neekonomično i neučinkovito, odnosno nedomaćinsko, upravljanje voznim parkom Distrikta za posljedicu može imati neadekvatan broj i/ili vrstu motornih (službenih) vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti tijela javne uprave, neravnomjernu uporabu službenih vozila voznog parka kao i neadekvatne i nerentabilne troškove uporabe i održavanja voznog parka. Nedostatak ili neadekvatnost procesa kontrole upravljanja voznim parkom, za posljedicu može imati povećanje troškova ali i stvoriti prostor za eventualne zlouporabe u korištenju službenih vozila. Nedomaćinsko upravljanje voznim parkom Distrikta smanjuje povjerenje javnosti u rad Vlade i otvara mogućnosti za sumnju javnosti u „lošu“ javnu upravu i moguće koruptivne aktivnosti.

Prostor i potreba za unapređivanjem aktivnosti Distrikta u pravcu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom bili su dovoljan razlog da Ured za reviziju planira i provede konkretnu reviziju učinka.

1.2. Svrha revizije i revizijska pitanja

Osnovna svrha ove revizije jeste da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom od nabave službenih vozila, preko uporabe i nadzora nad uporabom do otuđenja službenih vozila, te utvrdi uska grla u procesu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta.

Pod ekonomičnošću uporabe službenih vozila podrazumijeva se mogućnost da se službena vozila koriste uz što manje troškove.

Pod učinkovitošću uporabe službenih vozila podrazumijeva se najbolja moguća iskorištenost službenih vozila.

Za bolje razumijevanje i analizu revizorskog problema definirali smo glavno revizorsko pitanje na koje smo tijekom provedbe revizije tražili odgovor.

Glavno revizorsko pitanje glasi:

- **Upotrebljavaju li se službena vozila Vlade Brčko distrikta BiH na ekonomičan i učinkovit način?**

Kako bi smo dobili odgovor na glavno revizorsko pitanje te kako bi se olakšalo prikupljanje potrebnih podataka u provedbi revizije, definirali smo četiri revizorska potpitanja i to kako slijedi:

1. **Je li oblast uporabe službenih vozila normativno regulirana na način koji osigurava ekonomičnu i učinkovitu iskorištenost voznog parka?**
2. **Je li uporaba službenih vozila u tijelima Vlade Brčko distrikta BiH organizirana na način koji osigurava njihovu ekonomičnu i učinkovitu uporabu?**
3. **Je li uspostavljen učinkovit sustav nadzora nad uporabom službenih vozila?**
4. **Vrši li se nabava i otuđenje službenih vozila na temelju prethodno provedenih analiza?**

1.3. Kriteriji revizije

Nakon što smo definirali revizorska pitanja i potpitanja, definirali smo kriterije revizije kao osnovu za evaluaciju dokaza, pripremu nalaza kao i donošenje zaključaka revizije u svezi s ciljevima revizije.

Predstudijskim istraživanjem upravljanja voznog parka tijela Vlade Distrikta nisu utvrđena jasna opredjeljenja Vlade Distrikta i istaknute dobre prakse u upravljanju voznim parkom koje bi se koristile kao kriteriji za provedbu konkretne revizije. U nedostatku jasnih opredjeljenja i dobrih praksi, Ured za reviziju je postavio vlastite kriterije bazirane na općem opredjeljenju vlasti Distrikta prema potrebi racionalizacije i optimizacije javne potrošnje, a osnova za utvrđivanje kriterija za provedbu konkretne revizije bazirana je na načelu „kriteriji koji su korišteni u prethodnim revizijama“ i „organizacije koje su provodile iste ili slične aktivnosti ili programe“⁸ i prilagođen specifičnostima Distrikta.

Primjereno gore navedenom, u reviziji će se za evaluaciju koristiti sljedeći kriteriji za svako od definiranih revizorskih potpitanja:

Kriterij za revizijsko potpitanje „Je li oblast uporabe službenih vozila normativno regulirana na način koji osigurava ekonomičnu i učinkovitu iskorištenost voznog parka?“ je:

- **propisana su jasna i jedinstvena pravila, odnosno obveze svih korisnika službenih vozila u Vladi Distrikta, od općih pravila koja se odnose na sve korisnike do uže definiranih prava i obveza u ovisnosti od hijerarhije. Pod općim pravilima bi se**

⁸ Koordinacijski odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Vodič za reviziju učinka, Sarajevo 2013.str.46-47

podrazumijevala jedinstvena pravila evidentiranja podataka o službenim vozilima, pravila obnavljanja vozila, kontrole korištenja vozila, utvrđenih jedinstvenih normativa utroška goriva, jedinstvenih pravila popravaka vozila i upravljanja zamijenjenim dijelovima (gume, akumulatori, rezervni dijelovi i sl.), normativa za otpisivanje i rashodovanje nerentabilnih vozila i njihovog skladištenja od otpisa do prodaje i/ili likvidacije, obveze i odgovornosti u slučaju nastanka štete na vozilu, kao i da se donesena pravila u praksi dosljedno primjenjuju.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Je li uporaba službenih vozila u tijelima Vlade Brčko distrikta BiH organizirana na način koji osigurava ekonomično i učinkovito korištenje istih?“ je:

- organizacija uporabe službenih vozila tijela Vlade Distrikta uspostavljena je na način da se postiže optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta, na način da se potrebe za prijevozom unaprijed planiraju i međusobno koordiniraju, kako unutar tijela javne uprave, tako i među tijelima Vlade Distrikta, kako bi postojeća vozila bila što bolje iskorištena
- tijela Vlade vode evidencije o svim troškovima za službena vozila kojima upravljaju te vode evidenciju o namjeni i iskorištenosti vozila, a nadležno tijelo Vlade posjeduje podatke o troškovima službenog vozila koji nastaju tijekom cjelokupne uporabne dobi vozila
- korisnici službenih vozila pravodobno i točno evidentiraju podatke u propisanim formularima i dostavljaju ih odgovornim osobama u svojoj instituciji koje iste pravodobno dostavlja nadležnom tijelu Vlade
- tijela Vlade Distrikta vrše redovite analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu pravodobno izvještavaju Vladu Distrikta kako bi ista mogla uspostaviti učinkovitiji sustav upravljanja službenim vozilima i/ili donijeti korektivne mjere.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Je li uspostavljen učinkovit sustav nadzora nad uporabom službenih vozila?“ je:

- uspostavljen je učinkovit sustav nadzora nad uporabom službenih vozila Vlade što podrazumijeva organizaciju kontrole uporabe vozila i to od odgovornosti za čuvanje i izdavanje ključeva i dokumenata vozila, do kontrole vraćanja vozila i dokumentacije o uporabi vozila, a koja je uspostavljena u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila i zaštite od eventualnih zlouporaba.

Kriterij za revizijsko potpitanje „Vrši li se nabava i otuđenje službenih vozila na temelju prethodno provedenih analiza?“ je:

- uspostavljeni su mehanizmi i vrše se kontrole opravdanosti zahtjeva nabava novih službenih vozila, odnosno obnavljanja voznog parka, kao i otpisivanja, rashodovanja odnosno otuđenja službenih vozila.

U nastavku teksta se predstavljaju obujam i ograničenja revizije, te metode i izvori informacija koji se planiraju koristiti u glavnoj studiji.

1.4. Obujam i ograničenja revizije

Revizija je analizirala aktivnosti upravljanja službenim vozilima kod 13 tijela Vlade Distrikta kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila. Tijela Vlade Distrikta uključena u ovu reviziju su:

- Ured gradonačelnika
- Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju
- Odjel za javne poslove
- Odjel za javni registar
- Odjel za javnu sigurnost
- Odjel za komunalne poslove
- Odjel za obrazovanje
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo
- Odjel za gospodarski razvitak, šport i kulturu
- Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove
- Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja
- Odjel za stručne i administrativne poslove i
- Odjel za zdravstvo i ostale usluge.

Evidencija službenih vozila ekstrahirana je iz Registra stalnih sredstava Direkcije za financije Distrikta.

Za pitanja normativnog reguliranja, sveobuhvatne evidencije upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta podatci su dobiveni iz Odjela za javne poslove, Pododjela za javni promet i održavanje vozila - Službe za održavanje vozila.

Za pitanja otpisa službenih vozila korišteni su podatci Središnjeg popisnog povjerenstva Distrikta, a za rashodovanje i prodaju preko licitacije službenih vozila korišteni su podatci i evidencije Ureda za upravljanje javnom imovinom Distrikta.

Revizija je promatrala pravila, procedure i aktivnosti upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta za trogodišnje razdoblje (2020. – 2022. godine), a aktivnosti rashodovanja preko licitacije do okončanja prikupljanja podataka za provedbu revizije (polovica 2023. godine).

U svrhu provedbe konkretne revizije u voznom parku Vlade Distrikta su, sa aspekta upravljanja, promatrana motorna putnička vozila kategorije M i motocikli kategorije L, odnosno kategorije službenih vozila koje služe za prijevoz ljudi i nisu definirana kao vozila za specijalizirane namjene (spašavanja ljudi i dobara, sigurnosne namjene i slično).

Revizija se nije bavila analizom potreba za korištenjem i/ili nabavom službenih vozila tijela Vlade, te provedbom procedura javnih nabava koje se odnose na nabavu vozila, goriva, osiguranja vozila, održavanja i drugih usluga.

Potrebno je naglasiti da se revizija nije bavila analizom upravljanja službenim vozilima svih proračunskih korisnika, već samo analizom upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta.

Uz spomenuta ograničenja, preporuke revizije se mogu primijeniti i kod drugih izravnih proračunskih korisnika koji u svojim popisnim listama imaju evidentirana službena vozila.

Nije bilo ograničenja u provedbi revizije koja bi mogla utjecati na dane nalaze, zaključke i preporuke.

1.5 Izvori i metode revizije

Kako bi se osigurale informacije za dobivanje odgovora na postavljena revizorska pitanja, izvršili smo proučavanje propisa vezanih za upravljanje službenim vozilima Distrikta i okruženja.

Informacije smo, također, prikupljali iz razgovora, evidencija i dokumentacije tijela Vlade Distrikta, Ureda za upravljanje javnom imovinom i Direkcije za financije Distrikta. Pored navedenog, u reviziji smo koristili podatke i dokumentaciju prikupljenu tijekom provedbe financijske revizije.

Za objektivno sagledavanje problematike, koristili smo podatke Središnjeg popisnog povjerenstva Distrikta, Pododjela za informatiku, kao i provedene revizije učinka s istim i/ili sličnim revizorskim problemom, stručne studije, te stručnu literaturu iz oblasti upravljanja službenim vozilima, izvore s interneta, ali i sve druge informacije za koje smo procijenili da mogu biti od koristi.

U svrhu prikupljanja podataka, tim za reviziju učinka je sastavio upitnik koji je dostavljen svim tijelima Vlade kod kojih su u popisnim listama evidentirana stalna sredstva - motorna vozila⁹. Upitnik se sastojao od 35 pitanja podijeljenih u 4 segmenta i to: općih pitanja o upravljanju službenim vozilima, pitanja vezanih za uporabu službenih vozila, nadzoru nad uporabom i pitanja vezanih za nabavu i rashodovanje službenih vozila. Podatci su, izuzev upitnikom, prikupljeni pregledom dokumentacije, uspoređivanjem praksi rada, intervjuima i e-mail komunikacijom.

Prikupljenu dokumentaciju i informacije analizirali smo i usporedili s postavljenim kriterijima revizije.

Sukladno cilju revizije izvori podataka su bili primarni i sekundarni.

Primarni izvori bili su: tijela Vlade Distrikta koja u popisnim listama imaju evidentirana službena vozila.

Sekundarni izvori su: evidencije i izvješća drugih tijela Distrikta, provedene revizije na ovu i slične teme, akademski radovi i druga dostupna literatura.

1.6 Struktura izvješća

Sukladno načelima revizije učinka, u uvodnom poglavlju navedeni su razlozi zbog kojih je Ured za reviziju odlučio provesti navedenu reviziju učinka kao i revizorska pitanja, obujam, ograničenja u radu i metodologija rada. Slijedi poglavlje 2, u kojem se prezentiraju pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije, institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti, kao i regulativa i prakse upravljanja službenim vozilima u okruženju. Nakon objašnjenja o predmetu revizije, prezentiraju su nalazi provedene revizije i vrši njihova analiza u poglavlju 3, a poglavlja 4 i 5 rezervirana su za predstavljanje zaključaka i preporuka.

⁹ Prilog 1 – Upitnik za upravljanje službenim vozilima

2. OPIS PREDMETA REVIZIJE

Gotovo da ne postoji tijelo ili institucija Distrikta koja u izvršavanju povjerenih zadataka nema potrebu da u te svrhe koristi neki oblik prijevoza. Službena vozila u javnom sektoru predstavljaju radna sredstva koja tijela i institucije koriste za potrebe izvršavanja radnih zadataka iz djelokruga svoje nadležnosti. Potrebe za korištenjem službenih vozila razlikuju se od institucije do institucije, ali ih uvjetno možemo podijeliti u nekoliko kategorija:

- **potrebe za prijevozom u obavljanju poslova i radnih zadataka iz nadležnosti institucija dislociranih od mjesta obnašanja službe (npr. prilikom inspekcijskih kontrola, dostavljanja pismena, terenskih poslova i zadataka i slično)**
- **službena putovanja zaposlenih u institucijama Distrikta (putovanja administrativnog i drugog osoblja radi seminara, poduka, sudjelovanja u radnim skupinama, radnih sastanaka i slično)**
- **ostali prijevoz (prijevoz koji nije obuhvaćen prethodnim kategorijama).**

Uzimajući u obzir gore navedene potrebe za korištenjem službenih vozila, ista možemo grubom kategorizacijom podijeliti na tri kategorije:

- **benefitna službena vozila (službena vozila koja predstavljaju Distrikt i / ili instituciju)**
- **operativna službena vozila (vozila koja služe za obavljanje poslova iz nadležnosti) i**
- **slobodna vozila (koja se koriste za povremene potrebe).**

Izuzev navedenih službenih vozila, u voznom parku tijela i institucija evidentiraju se i vozila za specijalizirane namjene koje predstavljaju radna sredstva za izvođenje posebnih funkcija i opskrbljena su uređajima i opremom za izvođenje tih posebnih funkcija kao što su spašavanje ljudi i dobara, očuvanje sigurnosti i slično (vatrogasna, sanitetska ili policijska vozila).

Vozni park Distrikta izuzev putničkih motornih vozila (M1) sadrži i mopede/motocikle (L), teretna motorna vozila (N), priključna vozila (O), traktore (T) i radne strojeve. Dio voznog parka koristi se u svrhu prijevoza, a dio čine vozila za specijalizirane namjene.

Upravljanje voznim parkom možemo promatrati kao organizirani sustav politika, procedura i kontrola kojima institucije upravljaju vozilima u svom vlasništvu ili koja su im dana na uporabu. Uporaba službenih vozila je dio sustava upravljanja službenim vozilima.

Osnovne informacije o propisima kojima je regulirana oblast upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta, institucionalnim ulogama, nadležnostima i odgovornostima, kao i informacije o regulativi i praksi upravljanja voznim parkom u okruženju prezentiramo u nastavku.

2.1 Pravna regulativa Distrikta vezana za predmet revizije

Pitanje normativnog uređenja upravljanja službenim vozilima Distrikta nije regulirano zakonom.

U svrhu upravljanja voznim parkom na jedinstven način Vlada Distrikta je donijela određena opća pravila i to:

- **Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih**

strojeva u vlasništvu Distrikta.¹⁰

- **Odluku o parkiranju službenih vozila tijela javne uprave.¹¹**

Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta donesen je sukladno Zakonu o izvršnoj vlasti Brčko distrikta BiH koji je prestao važiti sredinom 2007. godine.

Prema navedenom podzakonskom aktu, definirano je tko može biti korisnik službenih vozila, uvjeti za korištenje službenih vozila, korištenje vozila s/bez vozača, obvezu posjedovanja i radnje vezane za putne naloge¹² za službena vozila s propisanim načinom preuzimanja i vraćanja vozila, trajanje putovanja i evidenciju o putnim nalogima.

Izuzev navedenog, Pravilnikom su definirane nadležnosti i obveze vezane za poslove registracije službenih vozila, nadležnosti i uvjeti za opskrbljivanje vozila gorivom i mazivom, kao i nadležnosti za popravke i održavanje vozila.

Pravilnikom su definirane obveze osoba koje upravljaju vozilima od trenutka preuzimanja do završetka korištenja vozila s definiranim lokacijama parkiranja i garažiranja službenih vozila.

Odlukom o parkiranju službenih vozila tijela javne uprave uređene su obveze i način parkiranja službenih vozila tijela javne uprave na parking prostoru pored zgrade Vlade, kao i privatnih vozila članova Vlade Distrikta s označenim lokacijama i oznakama parking mjesta. Odlukom su propisane obveze i odgovornosti u postupku preuzimanja i vraćanja službenog vozila.

U svrhu poboljšanja procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta, gradonačelnik Distrikta je donio opća pravila i to:

- **Naputak o postupku održavanja motornih vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH¹³**

Naputkom se korisnicima službenih vozila Distrikta predlaže da, po mogućnosti, izvrše zaduženje osoba vozilima koja koriste. Naputkom se izuzev navedenog, definiraju rokovi, nadležnosti i obveze vezane za postupke servisiranja i popravak službenih vozila, produženje registracije, izdavanja/predaje mjesečnih putnih naloga, obveze u slučaju prometnih nesreća i obveze i odgovornosti u procesu nabava vezanih za službena vozila, radne strojeve i motocikle.

U svrhu reguliranja procedura i nadležnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta, Odjel za javne poslove Vlade Distrikta je donio jedinstvena pravila i to:

- **Odluku o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH¹⁴**

¹⁰ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 32/06 od 18. 10. 2006.

¹¹ Odluka o parkiranju službenih vozila tijela javne uprave broj predmeta: 48-000793/13, broj akta: 01.1-0100DA-06/13 od 26. 3. 2013.

¹² Na temelju odredbe Zakona o prijevozu u cestovnom prometu Distrikta (članak 5 – Putni nalog za motorna vozila kojima se vrši prijevoz; Službeni glasnik Distrikta, broj: 5/17 – pročišćeni tekst), voditelj Odjela za javne poslove donio je Pravilnik o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja formulara putnog naloga koji se primjenjuje i na vozni park Distrikta (Službeni glasnik Distrikta, broj 22/18). Pravilnikom je utvrđen formular, način i nadležnosti popunjavanja, kao i obvezna evidencija izdanih putnih naloga.

¹³ Naputak broj: 01.1-02-016582/09 od 1. 6. 2009.

¹⁴ Odluka o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH broj predmeta: 26-000432/16, broj akta: 03-0341SC-001/16 od 27. 10. 2016.

Odlukom je utvrđena obvezujuća procedura za sudionike u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta po zaključenim okvirnim sporazumima. Odlukom su definirane sve predviđene aktivnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta, te nositelji aktivnosti i rokovi za izvršenje pojedinačnih aktivnosti. Odlukom su obuhvaćene aktivnosti od trenutka podnošenja zahtjeva za predmjer i pregled vozila, preko izvršenja usluga do kontrole radova i računa kako bi se isti mogao platiti.

Pitanje otpisa i rashodovanja službenih vozila Distrikta regulirano je Pravilnikom o računovodstvu i financijskom izvještavanju Distrikta.¹⁵ Pravilnikom su, između ostalog, definirani načini otpisa i rashodovanja stalnog sredstva, a time i službenih vozila Distrikta. Prodaja rashodovanih službenih vozila se vrši javnom licitacijom po odredbama Pravilnika o postupku raspolaganja javnom imovinom javnom licitacijom.¹⁶

Pitanje evidencije službenih vozila određeno je Zakonom o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH.¹⁷

Konkretne procese upravljanja pojedinačnim službenim vozilima koje koriste, tijela Vlade samostalno definiraju. U određenim slučajevima procesi su određeni organizacijskim planovima, u drugim internim aktima, odlukama o korištenju i slično.

Nakon kraćeg uvoda o pravnoj regulativi Distrikta vezanoj za upravljanje službenim vozilima, u nastavku teksta bavimo se institucionalnim ulogama u procesima upravljanja službenim vozilima s aspekata nadležnosti i odgovornosti.

2.2 Institucionalne uloge, nadležnosti i odgovornosti

Nadležnost za upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta, Zakonom o javnoj upravi Distrikta¹⁸, dodijeljena je Odjelu za javne poslove.

Organizacijskim uređenjem Distrikta, u okviru Odjela za javne poslove pozicioniran je Pododjel za javni promet i održavanje vozila, a unutar njega Služba za održavanje vozila koja je nadležna za upravljanja voznim parkom u vlasništvu Distrikta i to za poslove:

- održavanja vozila i strojeva u vlasništvu Distrikta
- nabave, izdavanje goriva i maziva
- registracije i osiguranje vozila
- prikupljanja, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade
- utvrđivanja stvarnih potreba za vozilima i drugim strojevima
- predlaganja licitacije, otpisa vozila i strojeva
- nabavu potrebnih vozila i strojeva i
- raspodjelu vozila i strojeva.

Organizacijskim planom, kao što smo naveli, upravljanje voznim parkom Vlade Distrikta je centralizirano. Služba vrši utvrđivanje stvarnih potreba za službenim vozilima i drugim strojevima, vrši nabavu i raspodjelu službenih vozila, kao i predlaganje službenih vozila za

¹⁵ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 8/21

¹⁶ Pravilnik o postupku raspolaganja javnom imovinom javnom licitacijom, broj predmeta: 02-000340/21, broj akta: 01.1-1413EK-044/22 od 7. 6. 2022.

¹⁷ Zakon o javnoj imovini u Brčko distriktu BiH, Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 26/21 i 36/22 (članci 32 – 38)

¹⁸ Zakon o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, pročišćeni tekst, Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 25/20 i 17/23 (članak 23 stavak d)

otpis i licitaciju, a pored navedenog zadužena je za održavanje, nabavu i izdavanje goriva i maziva, te registraciju i osiguranje svih službenih vozila Vlade. O svim službenim vozilima i strojevima Vlade Distrikta, Služba za održavanje vozila nadležna je za prikupljanje, sortiranje i evidentiranje dokumentacije.

Služba za održavanje vozila vrši zajedničku nabavu za održavanje vozila u vlasništvu Distrikta, nabavu goriva i maziva, tehnički pregled i obvezno osiguranje, dok tijela Vlade Distrikta za tu namjenu planiraju sredstva u Proračunu.

Za konkretne procese upravljanja pojedinačnim službenim vozilima nadležni su izravni proračunski korisnici kojima je službeno vozilo dano na uporabu, odnosno u predmetu revizije tijela Vlade Distrikta, u čijim se popisnim listama vode službena vozila.

Za objavljeno službeno vozilo, tijelo Vlade Distrikta odlukom isto rashoduje i predlaže način otuđenja. Ured za upravljanje javnom imovinom Distrikta pokreće i provodi proceduru javne licitacije za prodaju službenih vozila licitacijom. Do licitacije službeno vozilo ostaje ili kod tijela Vlade Distrikta ili kod Službe za održavanje vozila.

Po provedenoj (a po potrebi i ponovljenoj licitaciji) dio službenih vozila se proda, dok dio vozila ostaje kod tijela Vlade Distrikta ili kod Službe za održavanje vozila.

Nakon predstavljanja institucionalnih uloga u procesima upravljanja službenim vozilima Distrikta, predstaviti ćemo, u kratkim crtama evidentiranje procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta.

2.2.2 Evidencija

Direkcija za financije Distrikta u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 vodi evidenciju svih motornih (službenih) vozila izravnih proračunskih korisnika, odnosno u predmetu revizije tijela Vlade Distrikta. Na motorna vozila Direkcija obračunava godišnju amortizacijsku stopu od 15,50 % od prvog dana u sljedećem mjesecu od nabave, tj. dana stavljanja u uporabu motornog vozila.

Služba za održavanje vozila sukladno odredbama organizacijskog plana zadužena je za prikupljanje, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade.

Ured za upravljanje javnom imovinom Distrikta nadležan je da zakonito, sistematski i ažurno vodi Registar javne imovine Distrikta koji predstavlja jedinstvenu elektroničku bazu podataka o nekretninama i pokretninama u vlasništvu Distrikta. Evidencija pokretnina sastavlja se na temelju dostavljenih podataka o pokretninama koje koriste tijela i institucije Distrikta i potrebno je da sadrži računovodstvenu vrijednosti pokretnina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine.

2.3 Regulativa i prakse okruženja

Za potrebe ove studije analizirana je regulative i prakse u entitetima BiH i Vijeću ministara BiH, kao i regulative i prakse zemalja našeg okružja.

Način reguliranja ove oblasti i prakse u okružju pomogle su da, u nedostatku dobrih rješenja i dobrih praksi u Vladi Distrikta, uspostavimo kriterije revizije, kao model kojem trebaju težiti tijela i institucije Distrikta.

Analiza je pokazala da Vijeće ministara BiH, Federacija BiH, te Srbija, Crna Gora, Hrvatska i Slovenija imaju jedinstvena pravila za upravljanje voznim parkom.

Ovim pravilima propisano je koja upravljачka razina, u kome obujmu, ima pravo na uporabu propisane kategorije službenih vozila. Jedinstvena pravila obuhvaćaju upravljanje voznim parkom od uvjeta za nabavu, preko uvjeta za uporabu i korištenje, ustupanje vozila drugom tijelu, nadzora nad uporabom i korištenjem, do otuđenja službenog vozila.

3. NALAZI

U ovom poglavlju prezentiramo najvažnije nalaze do kojih smo došli u procesu revizije. Nalazi ukazuju na slabosti procesa te predstavljaju odstupanje od uspostavljenih kriterija koje je revizija koristila prilikom procjene imaju li promatrana tijela Vlade Distrikta jasne nadležnosti, uspostavljena pravila i procedure za upravljanje voznim parkom od nabave službenog vozila, preko uporabe i nadzora nad uporabom, do otuđenja službenog vozila. Utvrđene slabosti upravljanja službenim vozilima predstavljaju uska grla u procesu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta.

Nalazi revizije prikazuju se u sedam logičkih cjelina. U prvoj sekciji predstavljamo nalaze vezane za normativno uređenje upravljanja službenim vozilima u Distriktu. Potom će biti prezentirani nalazi vezani za broj, vrste i troškove službenih vozila tijela Vlade Distrikta. U trećoj sekciji bit će prezentirani nalazi vezani za potrošnju goriva i održavanje službenih vozila, za čim će slijediti nalazi vezani za korištenje službenih vozila. U petoj sekciji bavimo se učinkovitošću nadzora nad uporabom službenih vozila, a potom nabavom i otuđenjem službenih vozila tijela Vlade Distrikta i u posljednjoj sekciji iznosimo započete aktivnosti na poboljšanju procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta.

3.1 Normativno uređenje upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta

Vlada Distrikta je djelomično uspostavila opća pravila upravljanja službenim vozilima Distrikta. Propisana opća pravila ne obuhvaćaju sve raspoložive resurse Vlade Distrikta (ne obuhvaćaju sva tijela, ne obuhvaćaju sve parking prostore), ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima (postupanje nakon prometne nesreće, suglasnost za korištenje vozila za prijevoz zastupnika iz Distrikta imenovanih u druge BiH parlamente, i sl.) i nisu usuglašeni s drugim propisima (zakonska osnova, neusuglašenost s drugim pravilnikom). Izuzev navedenog, Vlada nije osigurala da se donesena pravila u praksi dosljedno primjenjuju, a posebno u oblasti održavanja službenih vozila.

Kao što smo u prethodnom poglavlju opisali, u Distriktu trenutno egzistira više općih pravila vezanih za upravljanje službenim vozilima tijela Vlade Distrikta.¹⁹

Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta u općem dijelu definira korisnike službenih vozila, uvjete za korištenje službenih vozila, korištenje vozila s/bez vozača, obvezu posjedovanja putnog naloga i radnje vezane za putne naloge za službena vozila s propisanim načinom preuzimanja i vraćanja vozila, evidenciju o putnim nalozima, kao i njihovu obradu. Izuzev navedenog, Pravilnikom su definiraju nadležnosti i obveze vezane za poslove registracije službenih vozila, nadležnosti i uvjeti za opskrbljivanje vozila gorivom i mazivom, kao i nadležnosti za popravke i održavanje vozila. Pored navedenog, definirane su i obveze osoba koje upravljaju vozilima od trenutka preuzimanja do završetka korištenja vozila s definiranim lokacijama parkiranja i garažiranja službenih vozila. Vlada je donijela odluku kojom je uredila parkiranje i garažiranje na samo jednoj lokaciji, odnosno na parkirališnom i garažnom prostoru zgrade Vlade.

S obzirom da Pravilnik nije definirao rokove, jasne nadležnosti i obveze vezane za postupke servisiranja i popravak vozila, produljenje registracije, izdavanja/predaje mjesečnih putnih naloga, obveze u slučaju prometnih nesreća i obveze i odgovornosti u procesu nabava

¹⁹ Više u sekciji 2 Opis predmeta revizije

vezanih za službena vozila, radne strojeve i motocikle, gradonačelnik Distrikta je donio Naputak kojim je obuhvatio sve prethodno navedeno.

Odjel za javne poslove je nakon donesenog Naputka gradonačelnika donio Odluku o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Distrikta kojim je definirao aktivnosti u postupku održavanja vozila u vlasništvu Distrikta od trenutka podnošenja zahtjeva za predmjer i pregled vozila, preko izvršenja usluga do kontrole radova i računa kako bi se isti mogao platiti i to po aktivnostima s njihovim opisom i nositeljima aktivnosti, kao i rokovima za izvršenje aktivnosti.

Na nedostatke u normativnom uređenju upravljanja službenim vozilima Distrikta ukazala je financijska revizija u Izvješću o reviziji financijskog poslovanja Odjela za javne poslove Brčko distrikta BiH za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2022. godine²⁰. Financijska revizija je za Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi motornih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta, utvrdila da:

- je donesen na temelju Zakona koji više nije na snazi, odnosno ne postoji
- sadrži odredbe o institucijama koje više ne postoje ili su promijenile nazive (npr. Uprava prihoda Distrikta, Pododjel elektrodistribucija, Pododjel za vodovod i kanalizaciju, Ured za privatizaciju ...)
- zbog organizacijskih promjena u funkcioniranju javne uprave nisu obuhvaćene sve institucije, odnosno proračunski korisnici (Ured za upravljanje javnom imovinom, Direkcija za financije...)
- kao mjesta za parkiranje i garažiranje službenih vozila nisu navedeni svi parkinzi koji su u uporabi.

Pored navedenog, analizom Pravilnika revizija učinka je uočila da isti zahtjeva ovjeru putnog naloga od osobe odgovorne za tehničku ispravnost vozila, što nije usklađeno s formularom za putničke automobile - PN4 formular Pravilnika o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga²¹ koji ne sadrži kućicu za potpis osobe odgovorne za tehničku ispravnost vozila. Vlada Distrikta koristi PN4 formular usuglašen s Pravilnikom o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga.

Financijska revizija je, također, uočila da se u praksi provode aktivnosti koje nisu normativno definirane, odnosno:

- da u slučaju prometne nesreće, Pododjel za održavanje vozila vrši prijavu i preuzimanje zapisnika o nastaloj šteti, podnosi zahtjev za nadoknadu štete, obavlja aktivnosti na procjeni štete i dostavlja predračun osiguranju za nadoknadu štete, iako ove navedene aktivnosti nisu propisane u Pravilniku.

Analizom Pravilnika, revizija učinka je uočila da Pravilnik sadrži odredbe za čiju realizaciju nisu utvrđene nadležnosti i način primjene, kao što je korištenje službenih vozila za prijevoz zastupnika iz Brčkog u Parlament BiH, Narodnu skupštinu Republike Srpske i Parlament Federacije BiH, kao i prijevoz predstavnika organizacija udruga građana. Za ove namjene korištenje službenih vozila Vlade Distrikta potrebna je suglasnost gradonačelnika i voditelja Odjela za javne poslove za svako pojedinačno korištenje. Intervjuom s nadležnim osobama

²⁰<http://revizija-bd.ba/index.php/revizorski-izvjestaji-hr/category/48-odjel-za-javne-poslove-hr?download=1190:javni-poslovi>

²¹ Pravilnik o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga, Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 22/18

Odjela za javne poslove utvrđeno je da nisu uspostavljene procedure i prakse za provedbu navedenog prava, od toga kome se adresira zahtjev i u kojoj formi, kako se određuje vozilo za konkretnu namjenu, je li vozilo s/bez vozača, tko snosi troškove korištenja vozila i sl. Tijekom provedbe revizije, prema podacima dobivenim od odgovornih osoba u Kabinetu gradonačelnika, postojao je jedan usmeni zahtjev po gore navedenoj osnovi. Do okončanja revizije, nije utvrđeno je li dana suglasnost za korištenje službenog vozila po ovoj osnovi.

Pored navedenog, financijska revizija je utvrdila da se u praksi ne poštuju propisani rokovi za aktivnost obrade predračuna i izrade zapisnika po Odluci o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Distrikta.²² Preko intervjua s korisnicima službenih vozila, revizija učinka je došla do informacije o nezadovoljstvu korisnika službenih vozila u pogledu odstupanja od propisanih rokova u procesu održavanja vozila. Intervjuom s odgovornom osobom zaduženom za proces održavanja vozila, revizija učinka je dobila informaciju da proces ne ovisi samo od aktivnosti koje provodi Povjerenstvo, već ovisi i od vremena koje je potrebno dobavljačima ili ovlaštenim servisima da dostave predračun i/ili isti korigiraju sukladno tržišnim cijenama. Tim za reviziju učinka se nije uvjerio da su odgovorne osobe za proceduru održavanja službenih vozila izvršile analize uzroka i duljine kašnjenja, kako bi se mogle predložiti korektivne mjere za neometani proces održavanja vozila.

Iz intervjua s odgovornim osobama Službe za održavanje vozila i dostupnih podataka vezanih za evidenciju putnih naloga i osiguranje službenih vozila Distrikta, revizija učinka je utvrdila da postoje kašnjenja i/ili nepridržavanja propisanim rokovima za navedene aktivnosti po Naputku gradonačelnika, a od korisnika službenih vozila tijela Vlade Distrikta. Izuzev nepridržavanja propisanim rokovima, prezentno je i nepridržavanje procedure podnošenja zahtjeva za produljenje registracije, kontrolu i ovjeru tehničke ispravnosti, po kojima korisnici službenih vozila zahtjeve podnose usmeno, umjesto pisanih zahtjeva preko službe protokola Vlade Distrikta.

Propisana organizacija uporabe službenih vozila Vlade Distrikta delegira poslove upravljanja kompletnim voznim parkom Vlade Službi za održavanje vozila pozicioniranoj u Odjelu za javne poslove i to od utvrđivanja stvarnih potreba za službenim vozilima, preko njihove nabave i raspodjele, prikupljanja, sortiranja i evidentiranja dokumentacije za sva službena vozila Vlade, nabave i izdavanja goriva i maziva, registriranja i osiguranja vozila, njihovog održavanja i predlaganja otpisa i licitacije. Revizijom je utvrđeno da Služba za održavanje vozila u procesu nabave službenog vozila tijela Vlade Distrikta ne vrši poslove utvrđivanja stvarnih potreba za službenim vozilima, ne vrši raspodjelu službenih vozila i ne predlaže otpis i licitaciju službenih vozila izuzev za službena vozila koje koristi Odjel za javne poslove.

Propisani organizacijski plan Pododjela za javni promet i održavanje vozila, odnosno Službe za održavanje vozila, u dijelu poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizirana jedinica koja upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta, a osobito u dijelu koji se odnosi na utvrđivanja stvarnih potreba za vozilima Vlade Distrikta.

²² Nalaz financijske revizije vezan za kašnjenje u rokovima glasi: „Revizijom smo utvrdili da Odjel kao nositelj aktivnosti za obradu predračuna i izradu zapisnika koju vrši Povjerenstvo Odjela ne poštuju rokove propisane Odlukom o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Za navedenu aktivnost propisan je rok od 72 sata od zaprimanja predračuna u Odjel. U promatranom uzorku utvrđeno je da je minimalno bilo potrebno 3 - 5 dana za provedbu spomenute aktivnosti. Zbog kašnjenja u provedbi naprijed navedene aktivnosti dolazi do kašnjenja provedbe idućih aktivnosti, te se i razdoblje zadržavanja vozila u Pododjelu produžava za određeni broj dana, a odjeli i institucije Brčko distrikta BiH nemaju vozila raspoloživa za korištenje i uporabu“.

Provedbom revizije učinka, također, utvrđeno je da opisi poslova nadležne Službe za održavanje vozila Odjela za javne poslove ne odgovaraju u svim segmentima poslovima koje Služba obavlja.

Nakon što smo ukazali na nedostatke u normativnom uređenju Distrikta u oblasti upravljanja službenim vozilima u nastavku teksta prezentirat ćemo nalaze vezane za nedostatke u evidentiranju podataka o službenim vozilima tijela Vlade Distrikta.

3.2 Broj, vrste i troškovi službenih vozila tijela Vlade Distrikta

Ukupan broj službenih vozila potreban za obavljanje poslova iz nadležnosti tijela Vlade Distrikta nije propisan niti jednim aktom. Evidencije službenih vozila Vlade vode se na godišnjoj razini i po segmentima (nabavna i sadašnja vrijednost, troškovi registracije, troškovi popravaka) odnosno na mjesečnoj razini (broj prijeđenih kilometara i utrošak goriva) te ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i učinkovitoj uporabi pojedinačnih službenih vozila. Iz postojećih, parcijalnih evidencija, se ne mogu derivirati podatci o broju, vrsti, starosnoj strukturi, iskorištenosti i rentabilnosti službenih vozila, niti se postojeći podatci mogu komparirati.

U okruženju je primjetno da Vlada propisuje odnosno odobrava tijelima i institucijama pod njezinom nadležnošću broj službenih vozila kojima mogu raspolagati uz jasno definirane klase službenih vozila i prava na uporabu službenih vozila po klasama (Vijeće ministara BiH, Federacija BiH, Republika Hrvatska, Crna Gora). Tako, na primjer, općim pravilima upravljanja službenim vozilima na razini zajedničkih institucija u BiH, Vijeće ministara BiH odobrilo je broj službenih vozila kojima svaka institucija može raspolagati. Pored navedenog, institucije BiH su obvezne da stvarno stanje broja i klase vozila prilagode propisanim pravilima, a u slučaju formiranja nove institucije Vijeće ministara toj instituciji posebnom odlukom odobrava broj vozila.²³ U Crnoj Gori, propisano je da tijela mogu koristiti vozila u broju određenom aktom Vlade Crne Gore.²⁴

Za razliku od okružja, općim pravilima upravljanja službenim vozilima u Distriktu nije propisan okvirni broj službenih vozila koji je potreban za obavljanje poslova iz nadležnosti za tijela Vlade Distrikta. Također, nisu definirane klase službenih vozila i pravo na uporabu službenih vozila po klasama.

Broj i klase službenih vozila tijela i institucija Distrikta nisu propisane (vodoravno i okomito), a postojeće evidencije o vozilima i njihovom korištenju su takve da na temelju njih nije moguće utvrditi osnovu korištenja i stupanj iskorištenosti nabavljenih vozila.

3.2.1 Evidencija službenih vozila Distrikta

Kao što smo u prethodnom poglavlju naveli, Direkcija za financije Distrikta u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 vodi evidenciju svih motornih (službenih) vozila izravnih proračunskih korisnika. Na motorna vozila Direkcija obračunava godišnju amortizacijsku stopu od 15,50 % od prvog dana u sljedećem mjesecu od nabave, tj. dana stavljanja u uporabu motornog vozila.

²³ Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, Službeni glasnik BiH, broj 34/23, članci 5 i 14

²⁴ Uredba o uvjetima i načinu korištenja prijevoznih sredstava u vlasništvu Crne Gore, Službeni list Crne Gore, br. 21/10 od 23. 4. 2010., 57/11 od 30. 11. 2011., 63/12 od 21. 12. 2012., 17/13 od 5. 4. 2013., 19/13 od 19. 4. 2013., 11/15 od 12. 3. 2015., članak 15c www.gov.me/dokumenta

Prema dostupnim podacima Direkcije za financije u Registru stalnih sredstava na kontu 011321 na dan 31. 12. 2022. godine evidentirano 398 motornih vozila Distrikta (uključujući motocikle, specijalna radna vozila i strojeve) nabavne vrijednosti 17.368.789,63 KM i sadašnje vrijednosti 3.815.651,17 KM. Od navedenih 398 motornih vozila, njih 224 se vodi na tijelima Vlade Distrikta. Prema knjigovodstvenim pokazateljima, s danom 31. 12. 2022. godine, nabavna vrijednost vozila tijela Vlade Distrikta koja su predmet ove revizije je iznosila 10.418.269,15 KM, a sadašnja vrijednost je 2.259.712,61 KM.²⁵

Nadležna organizacijska jedinica Odjela za javne poslove, odnosno Služba za održavanje vozila, sukladno odredbama organizacijskog plana zadužena je za prikupljanja, sortiranje i evidentiranje dokumentacije za sva vozila Vlade. Sukladno organizacijskom planu, Služba za održavanje vozila posjeduje pojedinačne evidencije, i to:

- **godišnju evidenciju prijeđenih kilometara i utroška goriva po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registracijskim oznakama)**
- **godišnju evidenciju ostvarenih troškova za pranje, servisiranje i popravke službenih vozila po zaključenim ugovorima s ponuđačima po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registracijskim oznakama)**
- **pomoćnu godišnju evidenciju troškova s opisom i troškovima za materijal i usluge servisiranja i popravaka službenih vozila po korisnicima i službenim vozilima (službeno vozilo se opisuje markom i registracijskim oznakama)**
- **evidenciju troškova registracije po mjesecima i registracijskim oznakama službenih vozila, kao i**
- **registar službenih vozila za registraciju koji sadržava podatke marka vozila, tip vozila, registracijski broj, godište proizvodnje, snaga i zapremina motora, nosivost, broj šasije, broj motora, boja, korisnik, vrsta pogonskog goriva, mjesec registracije i oblik karoserije.**

Analizom dostupnih evidencija Službe revizorski tim je uočio da Registar službenih vozila za registraciju nije ažuran, dok su u evidencijama troškova registracije uočene pogreške prilikom unosa podataka.

Općim pravilima upravljanja službenim vozilima u Distriktu propisana je obveza vođenja evidencije izdanih putnih naloga.²⁶ Za vozila Vlade Distrikta organizacijskim planom Odjela za javne poslove u Službi za održavanje vozila uspostavljena je pozicija „Stručni referent za izdavanje putnih naloga“ koja prema opisu poslova vrši poslove popunjavanja putnih naloga, njihovog preuzimanja nakon obavljenog puta, vrši kontrolu putnih naloga i vodi registar o izdavanju putnih naloga. Iz dostupne dokumentacije revizorski tim je utvrdio da je Služba u 2021. godini u okviru evidencije o prijeđenim kilometrima po službenim vozilima Distrikta vodila evidenciju o izdanim putnim nalozima po broju PN4 naloga za putničke automobile, nadnevku preuzimanja i nadnevku vraćanja putnog naloga, odnosno PN4 formulara. Izuzev navedenog, u Službi za održavanje vozila nije uspostavljen poseban registar o izdavanju putnih naloga, odnosno PN4 formulara. Služba za održavanje vozila iz knjige putnih naloga izdaje PN4 formulare.²⁷ Najčešća praksa je da se za mjesečno

²⁵ Tablica ukupnog broja motornih vozila po korisnicima i knjigovodstvenoj vrijednosti na dan 31.12.2022. u prilogu

²⁶ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta; članak 8 Evidencija o putnim nalozima

²⁷ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjoj razini izdaje oko 3.000 naloga za korištenje svih službenih vozila Distrikta.

korištenje službenog vozila na području Distrikta izdaje jedan putni nalog. Za putovanja u inozemstvo ili putovanja izvan Distrikta obično se izdaju pojedinačni nalozi.

Izuzev evidencije koju vodi Direkcija za financije i evidencija Službe za održavanje vozila, kao što smo u prethodnom poglavlju istaknuli, Ured za upravljanje javnom imovinom vodi evidenciju pokretnina u vlasništvu Distrikta. Evidencija pokretnina sastavlja se na temelju dostavljenih podataka o pokretninama koje koristi institucija Distrikta i sadrži računovodstvenu vrijednosti pokretnina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Na temelju provedenih intervjua s nadležnima u Uredu za upravljanje javnom, tim za reviziju učinka utvrdio je da evidencija pokretnina još nije u potpunosti kreirana, te da sadrži dostavljene pojedinačne podatke korisnika koji nisu uniformnog tipa.

Postojeće evidencije službenih vozila koje vode nadležna Služba za održavanje vozila, Direkcija za financije i Ured za upravljanje javnom imovinom ne mogu se komparirati. Evidencije koje vode Direkcija za financije i Ured za upravljanje javnom imovinom Distrikta kao osnovni podatak koriste šifru i naziv stalnog sredstva, dok Služba koristi marku vozila i registracijski broj vozila. Pored navedenog, kronološki gledano, u slučaju promjena broja registracijskih pločica i/ili korisnika, evidencije Službe za održavanje vozila nisu komparabilne.

Pored navedenih evidencija i korisnici službenih vozila imaju svoje evidencije.

Nakon izvršene analize broja službenih vozila za 2022. godinu, deriviranih iz Registra stalnih sredstava Direkcije za financije Distrikta, iz evidencije o utrošku goriva Službe za održavanje vozila i podataka dobivenih upitnikom od samih korisnika, utvrđeno je da postoje odstupanja u evidentiranom broju službenih vozila.²⁸ Uzroci neslaganja podataka mogu se naći u različitim formama evidentiranja. Direkcija za financije evidentira svako motorno vozilo (uključujući motocikle, specijalna radna vozila, priključna vozila i strojeve) od trenutka njegovog stjecanja i stavljanja u uporabu, a iz evidencije se svako motorno vozilo briše nakon njegovog otpisivanja. Evidencija se vodi po šifri stalnog sredstva i njegovom nazivu, tako da različita motorna vozila mogu imati isti naziv (primjer VW CADDY – FURGON 2,0 SDI, VW POLO 1,4 TDI, VW PASSAT 1,9 TDI COMFORT i slično). Također, u evidenciji Direkcije za financije na Odjelu za zdravstvo vode se i motorna vozila JZU Brčko (jer nije izvršena diobna bilanca).

U evidenciji Službe za održavanje vozila o utrošku goriva službeno vozilo se opisuje markom i registracijskim oznakama. U tablici za 2022. godinu iz koje su ekstrahirani podatci, za 9 vozila stoji napomena da se ne koriste, a za 15 da su odjavljena i/ili otpisana u 2022. godini. Također, Služba za održavanje vozila vodi napomenu o vozilima koja su dana na uporabu između korisnika i u slučaju proračunskih korisnika evidentiraju se kod oba korisnika uz napomenu.

Kao što smo već naveli, evidencije koje vodi Direkcija za financije i Služba za održavanje vozila nemaju poveznicu te se ne mogu komparirati.

Obije evidencije se vode na temelju podataka koji su dobiveni od korisnika službenih vozila. Provedbom revizije, utvrđeno je da dio korisnika nije pravodobno dostavljao podatke Direkciji za financije. Primjera radi, vozila koja su stečena donacijom u rujnu 2021. godine nisu evidentirana u Registru stalnih sredstava za 2021. godinu, iako su u tom razdoblju vozila generirala troškove. Pored navedenog, revizijom je utvrđeno da se jedno službeno

²⁸ Tablica ukupnog broja motornih vozila po korisnicima i evidencijama

vozilo vodi u evidenciji Direkcije na jednom tijelu Vlade, a dokumentacija vozila je naslovljena na drugo tijelo Vlade.

Izuzev nepravodobnog dostavljanja podataka Direkciji za financije, utvrđeno je i nepravodobno dostavljanje podataka od korisnika službenog vozila Službi za održavanje vozila. Primjera radi, provedbom revizije utvrđeno je da dio korisnika ne dostavlja pravodobno podatke o prijeđenim kilometrima i utrošku goriva Službi za održavanje vozila.

Izuzev navedenog, revizija iz postojećih evidencija nije mogla utvrditi prosječnu starost službenih vozila Vlade Distrikta. Podatci o godištu proizvodnje vozila (uključujući motocikle, specijalna radna vozila i strojeve) nalaze se samo u Registru službenih vozila za registraciju za koji se provedbom revizije utvrdilo da nije redovito ažuriran i ne sadrži sva vozila.

3.2.2 Evidentiranje troškova

U Vladi Distrikta nije uspostavljena evidencija o svim troškovima za službena vozila kojima upravljaju tijela Vlade i nisu dostupni podatci o troškovima službenog vozila koji nastaju tijekom cjelokupne uporabne dobi vozila.

Evidencija troškova se vrši na godišnjoj razini. Troškovi vezani za realizaciju računa evidentiraju se u Direkciji za financije, tijela Vlade također evidentiraju troškove sukladno realizaciji računa, kao i Služba za održavanje vozila u svrhu praćenja realizacije potpisanih ugovora.

Izuzev troškova nabave vozila, službena vozila generiraju rashode nastale korištenjem vozila: troškove goriva, tekućih popravaka i održavanja (troškovi redovitog i izvanrednog servisa, troškovi nabavljenih auto-guma, troškovi pranja službenih vozila, troškovi autokozmetike i drugi sitni troškovi nastali uporabom službenih vozila), troškove registracije i osiguranja vozila i druge troškove kao što su godišnje parking-karte, BIHAMK i drugo.

Revizijom je utvrđeno da nije uspostavljena evidencija o troškovima službenog vozila koje nastaju tijekom cjelokupne uporabne dobi vozila.

U nastavku teksta bit će više riječi o pojedinačnim troškovima za koje se vode evidencije u Distriktu.

3.3. Potrošnja goriva i održavanje službenih vozila

U Vladi Distrikta nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja.

Za predlaganje normativa iz navedenih oblasti nadležna je Služba za održavanje vozila, prema važećem organizacijskom planu.²⁹

Provedbom revizije nije utvrđeno da je Služba za održavanje predlagala normative potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja.

²⁹ Organizacijski plan Odjela za javne poslove od 20. 3. 2023. godine, Služba za održavanje vozila, pozicija 4.1.2. Ekspert za strojarske poslove, u opisu poslova sadrži „predlaže normative potrošnje goriva, maziva, rezervnih dijelova i održavanja“

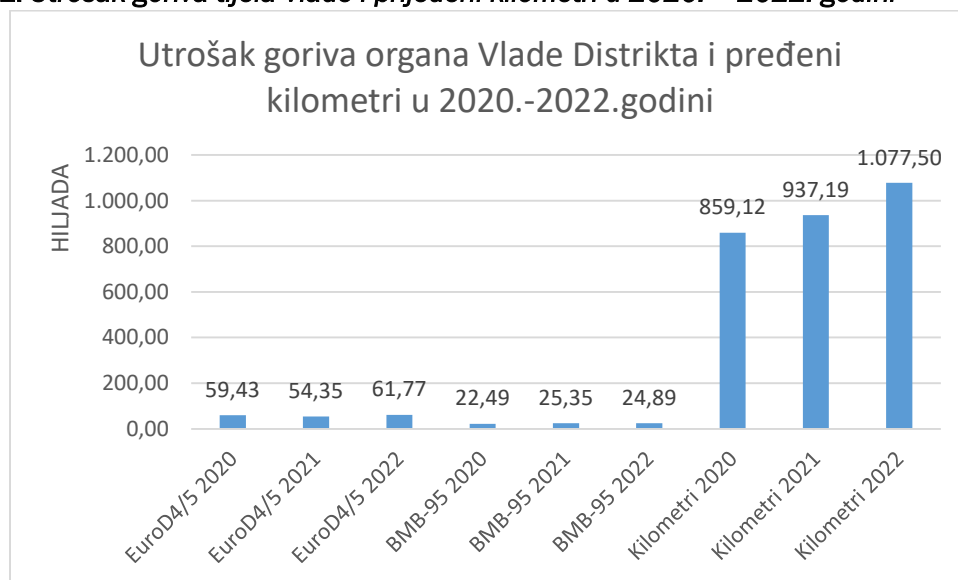
3.3.1 Evidentiranje potrošnje goriva

Za nabavu goriva za službena vozila Distrikta potpisuje se svake godine ugovor s dobavljačima koji su ponudili najpovoljnije uvjete. Nabava goriva se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem. Izdavanje naloga za točenje goriva vrši Služba za održavanje vozila, proces se obavlja ručno.³⁰

Po pitanju evidentiranja potrošnje goriva i prijeđenih kilometara, kao i po pitanju troškova održavanja službenih vozila, Služba za održavanje vozila sastavlja evidencije koje na godišnjoj razini dostavlja gradonačelniku, odjelima i institucijama Distrikta.³¹ Gradonačelniku i voditelju Odjela za javne poslove dostavlja se kompletna evidencija, dok se korisnicima dostavlja dio evidencije koji se na njih odnosi. Služba sastavlja izvješća na temelju podataka koje im na mjesečnoj razini dostavljaju korisnici vozila.

Pregledom dokumentacije može se utvrditi da navedene evidencije sadrže samo podatke o utrošku goriva i prijeđenim kilometrima na mjesečnoj i godišnjoj razini, bez obrazloženja, analiza i predlaganja korektivnih mjera za utvrđena odstupanja i eventualne uštede.

Grafikon 1. Utrošak goriva tijela Vlade i prijeđeni kilometri u 2020. – 2022. godini

Tako se na primjer u evidenciji o potrošnji goriva može utvrditi da službena vozila iste marke i tipa vozila (VW Passat, iste snage i zapremine motora, s godinom razlike u godištu proizvodnje (2018. i 2019. godina) koja koriste isti tip goriva mogu imati evidentiranu značajnu razliku u potrošnji goriva, primjera radi, u evidenciji za 2020. godinu prosječna godišnja potrošnja jednog od navedenih vozila iznosila je 6,61 l dizel goriva na 100 km, dok je kod drugog ta potrošnja evidentirana u iznosu 11,57 l dizel goriva na 100 prijeđenih km.

³⁰ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjoj razini izdaje oko 7000 - 8000 naloga za izdavanje oko 300.000 litara goriva različite vrste za sva službena vozila Distrikta.

³¹ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjoj razini prima i obrađuje oko 700 računa za gorivo za sva službena vozila Distrikta

Pored navedenog, u evidenciji prijeđene kilometraže i utroška goriva može se uočiti da se u zimskim razdobljima kod motocikala evidentira potrošnja goriva od 50 litara na mjesečnoj razini, bez podataka o prijeđenoj kilometraži, u dijelu evidencije koja se odnosi na Javni registar Distrikta. Revizijom je utvrđeno da se u zimskom razdoblju, na temelju odluke gradonačelnika Distrikta kuririma/dostavljačima, dopušta točenje goriva u privatna vozila.³² Također, u Odjelu za poljoprivredu, na temelju Odluke gradonačelnika³³, odobreno je u 2020. godini točenje goriva u privatna motorna vozila za lovočuvare, što se iz postojeće evidencije ne može utvrditi.

Pored navedenog, u evidenciji prijeđene kilometraže i utroška goriva se može uočiti da dio službenih vozila prelazi veoma male kilometraže i/ili se ne koriste tijekom čitave godine, a da pri tome nisu analizirani uzroci neiskorištenosti službenih vozila.

Korisnici izrađuju izvješća o prijeđenoj kilometraži i utrošku goriva na mjesečnoj razini i dostavljaju ga Službi za održavanje vozila koja sastavlja evidenciju prijeđene kilometraže i utroška goriva za sve proračunske korisnike Distrikta na mjesečnoj i godišnjoj razini. Provedbom revizije, revizorski tim je utvrdio da nisu svi korisnici dostavljali Službi tražene podatke. Tako se može uočiti da u evidenciji Službe o potrošnji goriva i prijeđenih kilometara kod nekih službenih vozila nedostaje parametar prijeđene kilometraže. Iz intervjua s odgovornima može se zaključiti da za ta vozila nije dostavljano mjesečno izvješće o potrošnji goriva i prijeđenoj kilometraži. Podatak o utrošku goriva u tim slučajevima Služba preuzima od dobavljača goriva s kojima ima potpisane ugovore.

Evidencija prijeđene kilometraže i utroška goriva koja se dostavlja gradonačelniku, voditelju Odjela za javne poslove i korisnicima, sama po sebi ne pruža dodatnu vrijednost bez analiza i zaključaka o uočenim nepravilnostima i mjerama za racionalniju uporabu službenih vozila. Revizorski tim se u provedbi revizije nije uvjerio da je Služba za održavanje vozila upućivala pismena traženja i objašnjenja vezana za povećani/smanjeni utrošak goriva, povećanu/smanjenu prijeđenu kilometražu ili slične upite od korisnika službenih vozila kao osnova za provedbu analiza.

3.3.2. Održavanje službenih vozila i upravljanje zamijenjenim dijelovima

Proces održavanja službenih vozila Vlade Distrikta reguliran je podzakonskim aktima³⁴, po aktivnostima, nositeljima aktivnosti i rokovima. Za nabavu rezervnih dijelova i potrošnog materijala, goriva, te za osiguranje vozila potpisuje se svake godine ugovor s dobavljačima odnosno s osiguravajućim kućama koje su ponudile najpovoljnije uvjete. Nabava dijelova, goriva i osiguranje vozila se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem robe odnosno usluge.

Održavanje službenih vozila kreće od zahtjeva korisnika vozila, a završava se kontrolom računa od Službe za održavanje vozila, te plaćanjem računa od korisnika.

³² Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta; članak 11 Opskrba gorivom i mazivom

³³ Odluka gradonačelnika o odobravanju točenja goriva u privatna motorna vozila, Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 12/2020.

³⁴ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta; članci 12 - 14 Održavanje vozila; Naputak broj: 01.1-02-016582/09 od 1. 6. 2009.; Odluka o proceduri održavanja vozila u vlasništvu Brčko distrikta BiH, broj predmeta: 26-000432/16, broj akta: 03-0341SC-001/16 od 27. 10. 2016.

Kao što smo u sekciji normativnog uređenja naveli, u praksi se ne poštuju propisani rokovi za aktivnost obrade predračuna i izrade zapisnika u odnosu na propisani rok.

Po pitanju održavanja službenih vozila korisnici vozila, odnosno tijela Vlade imaju ustanovljene prakse po kojima se zaposleni koji je koristio vozilo obraća neposrednom pretpostavljenom o potrebi vršenja servisa na vozilu ili potrebi vršenja popravka vozila, potom se upućuje zahtjev Pododjelu za održavanje vozila koji je nositelj aktivnosti.

O svim izvršenim radovima i uslugama na održavanju službenih vozila Vlade i nastalim troškovima, Služba za održavanje vozila vodi godišnju evidenciju.³⁵

Tablica 1. Evidentirani troškovi održavanja službenih vozila tijela Distrikta za razdoblje 2020. – 2022. godina

KORISNIK VOZILA	2020.	2021.	2022.
URED GRADONAČELNIKA	15.403,56 KM	11.965,14 KM	18.315,94 KM
ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	1.142,33 KM	1.118,90 KM	2.469,54 KM
ODJEL ZA JAVNE POSLOVE	12.914,82 KM	6.939,64 KM	8.899,36 KM
ODJEL ZA JAVNI REGISTAR	17.117,72 KM	9.395,29 KM	20.231,10 KM
ODJEL ZA JAVNU SIGURNOST	50.110,58 KM	21.935,24 KM	43.779,68 KM
ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE	3.069,11 KM	6.556,23 KM	6.238,69 KM
ODJEL ZA OBRAZOVANJE	5.855,05 KM	5.034,55 KM	3.365,24 KM
ODJEL ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODNO GOSPODARSTVO	18.790,23 KM	15.401,79 KM	15.822,13 KM
ODJEL ZA GOSPODARSKI RAZVITAK, ŠPORT I KULTURA	3.065,40 KM	4.591,00 KM	2.431,64 KM
ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	3.756,80 KM	2.630,32 KM	6.876,95 KM
ODJEL ZA RASELJENE OSOBE, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	5.735,49 KM	4.671,00 KM	4.536,39 KM
ODJEL ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	1.702,10 KM	104,70 KM	1.787,81 KM
ODJEL ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	7.170,86 KM	5.509,49 KM	13.300,42 KM
Ukupno:	145.834,05 KM	95.853,29 KM	148.054,89 KM

Na temelju intervjua s odgovornima u Službi za održavanje vozila, kao i na temelju odgovora korisnika na dostavljeni upitnik, revizorski tim je došao do informacija da u promatranih tri godine nije bilo evidentiranih reklamacija na provedene radove i usluge održavanja vozila.

Proces održavanja službenih vozila, uz napomenu da su uočena odstupanja u rokovima, u Distriktu je uređen pravilima. S druge strane, proces upravljanja zamijenjenim dijelovima nije propisan.

Na temelju odgovora korisnika službenih vozila prikupljenih upitnikom može se utvrditi da je više od polovice korisnika dalo odgovor da se zamijenjeni dijelovi, autogume izvan uporabe i akumulatori, skladište na prostoru Pododjela za održavanje vozila odnosno Službe za održavanje vozila.

Grafikon 2. Upravljanje zamijenjenim dijelovima

³⁵ Prema podacima iz Specifikacija softvera - Vozni park, procjenjuje se da Služba za održavanje vozila na godišnjoj razini prima i obrađuje oko 700 računa za servisiranje i održavanje svih službenih vozila Distrikta

Služba za održavanje vozila, u svojim skladišnim prostorima, skladišti rezervne gume koje su u uporabi.

Zamijenjeni dijelovi službenih vozila (primjera radi gume, olovni akumulatori, rashodovane žarulje, metalni dijelovi i sl.) se mogu identificirati kao otpad pogodan za reciklažu ili mogu predstavljati opasan otpad koji predstavlja onečišćivače životnog okoliša. Uzimajući u obzir Strategiju razvitka Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. – 2027. godina u dijelu zaštite životnog okoliša, kao i prihvaćenog Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvitka, potrebno je da se u Distriktu uspostave jasna pravila i procedure upravljanja zamijenjenim dijelovima na službenim vozilima.

Primjer dobre prakse upravljanja zamijenjenim dijelovima voznog parka nalazi se kod JP „Komunalno Brčko“ u dokumentu pod nazivom „Upravljanje otpadom pogodnim za reciklažu“.³⁶

3.3.3. Registracija i osiguranje službenih vozila

Za tehnički pregled i osiguranje vozila svake godine potpisuje se ugovor s osiguravajućim kućama odnosno pružateljima usluga koji su ponudili najpovoljnije uvjete. Nabava usluga tehničkog pregleda i osiguranja službenih vozila se dalje obavlja po potrebi s izabranim ponuđačem usluge.

Prema propisanim pravilima nadležnost za obavljanje poslova registracije službenih vozila ima Služba za održavanje vozila. Pravilnikom o korištenju i Naputkom gradonačelnika propisane su obveze korisnika vozila i Službe za održavanje vozila u postupku tehničkog pregleda i osiguranja vozila.

Služba za održavanje vozila vodi evidenciju troškova registracije po mjesecima i registracijskim oznakama za sva službena vozila Distrikta i Registar službenih vozila za registraciju. U Službi za održavanje vozila je sistematizirano radno mjesto za ove poslove pod nazivom „Stručni referent za osiguranje i registraciju vozila“. Prema opisu poslova zaposlenik je obavezan pratiti rokove važenja registracije vozila i obavještavati korisnike

³⁶ „Upravljanje otpadom pogodnim za reciklažu“; vrsta dokumenta: Sistemska procedura; oznaka Pr. 8.1-01; sukladno ISO 14001:2015; verificirana verzija od 5. 6. 2017. godine

vozila o isteku važenja registracije, te obavljati sve potrebne radnje za registraciju i izrađivati izvješća o izvršenoj registraciji. **Tijekom provedbe revizije, revizorski tim se nije uvjerio da Služba za održavanje vozila posjeduje potrebnu evidenciju i podatke kako bi pratila rokove važenja registracije vozila i obavještavala korisnike vozila o isteku važenja registracije.**

Tijela Vlade Distrikta su ustanovila dijelom pravila, a dijelom prakse kojima se briga o pravodobnoj registraciji vozila dodjeljuje određenim zaposlenicima u nadležnost. Dio tijela Vlade je, ukoliko organizacijskim planom nije utvrđen posao brige o pravodobnoj registraciji vozila, imenovao odlukama zaposlenike zadužene za navedenu aktivnost. U slučajevima u kojima nije određen zaposlenik za navedene poslove, ustanovljena je praksa postupanja.

Pored registracije i obaveznog osiguranja, tijela Vlade zaključuju i kasko osiguranje s osiguravajućim kućama odnosno pružateljima usluga koji su ponudili najpovoljnije uvjete u postupku javnih nabava.

Na temelju intervjua s nadležnima u tijelima Vlade Distrikta utvrđeno je da nisu ustanovljeni pisani kriteriji za odabir vozila (starost, cijena, utvrđeni rizik ili sl.) koja će se kasko osigurati. Također, nije utvrđena procedura po kojoj se podatci o kasko osiguranju vozila trebaju dostaviti Službi za održavanje vozila. Kao posljedica navedenog, nije utvrđena ni jedinstvena evidencija na temelju koje bi se mogle vršiti analize i procjene.

3.3.4. Upravljanje u slučaju nastanka štete na službenim vozilima

Provedbom revizije utvrđeno je da su za pojedina službena vozila tijela Vlade ugovorila uslugu pomoći na cesti s BIHAMK-om (u slučaju kvara na vozilu ili potrebe za šlepanjem vozila). Kao i u procesu kasko osiguranja vozila, ni ovdje ne postoje pisani kriteriji za odabir vozila (utvrđeni rizik ili sl.) za ugovaranje pomoći na cesti i također, nije utvrđena procedura po kojoj se podatci trebaju dostaviti Službi za održavanje vozila.

U slučaju prometne nesreće u kojoj sudjeluje službeno vozilo, u Distriktu je propisano da je osoba koja upravlja vozilom dužna odmah obavijestiti Pododjel za održavanje vozila, nadležnu Službu, odnosno da bez obzira na visinu materijalne štete, koristi asistenciju Policije i u što kraćem roku prijavi Pododjelu za održavanje vozila - Službi koja preuzima radnje iz svoje nadležnosti.³⁷

Organizacijskim planom Pododjela za održavanje vozila, odnosno Službe za održavanje vozila nisu definirani poslovi vezani za postupanje u slučaju prometnih nesreća, a kao što smo već naveli financijska revizija je utvrdila u slučaju prometne nesreće, Pododjel za održavanje vozila vrši prijavu i preuzimanje zapisnika o nastaloj šteti, podnosi zahtjev za nadoknadu štete, obavlja aktivnosti na procjeni štete i dostavlja predračun osiguranju za nadoknadu štete, iako ove navedene aktivnosti nisu propisane.

Šest korisnika je na pitanje u upitniku „Je li bilo prometnih nesreća u razdoblju 2020. – 2022. godine na službenim vozilima kojima upravljate i na koji način su rješavane?“ odgovorilo potvrdno za osam prometnih nesreća. U tri slučaja je štetu snosilo osiguranje drugog sudionika u prometnoj nesreći. Kod dvije nesreće koje su prijavljene Policiji, sastavljen je zapisnik i obavljena je procedura po kasko osiguranju. Za prometnu nesreću

³⁷ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta; članak 17 Obveze vozača i osoba koje upravljaju motornim vozilima; Naputak broj: 01.1-02-016582/09 od 1. 6. 2009., članak 7 stavak 2

u kojoj nije utvrđena odgovornost druge osobe nadležno tijelo Vlade je dostavio podatak o postupanju nakon utvrđene štete na službenom vozilu (imenovano je povjerenstvo za utvrđivanje štete i odgovornosti). Dva klijenta nisu obrazložila postupanje u slučaju prometne nesreće.

Uzimajući u obzir gore navedeno, može se utvrditi da nisu definirane jasne nadležnosti i odgovornosti u postupanju tijela Vlade nakon prometne nesreće sa službenim vozilom. Također, s obzirom da se odgovornost za nastalu štetu može utvrditi nakon prometne nesreće (priznavanjem) ili nakon sudskog postupka, nisu uočena jedinstvena pravila postupanja tijela Vlade u slučaju odgovornosti zaposlenika ili podijeljene odgovornosti za nastalu štetu na vozilu/ima.

3.4. Korištenje službenih vozila

Pravo na uporabu službenog vozila tijelo Vlade ostvaruje odlukom o dodjeljivanu vozila izdanom od gradonačelnika Distrikta. Pravo na uporabu službenog vozila unutar tijela Vlade Distrikta ostvaruje se na temelju potpisanog putnog naloga na ime vozača (jednog ili više) i službenog vozila.

Prema podacima dobivenim u reviziji zaključuje se da na upravljanje službenim vozilima unutar tijela Vlade imaju zaposlenici kojima je to opis poslova u organizacijskom planu³⁸. Dio tijela Vlade za korištenje službenih vozila, ukoliko to nije određeno organizacijskim planom, imenuje osobe i vozila koja mogu koristiti za obavljanje poslova iz nadležnosti i/ili službeni put odlukom o imenovanju službenika zaduženih za motorna vozila koja koristi tijelo Vlade ili odlukom o zaduženju službenog vozila.³⁹

Pored navedenih osnova za korištenje službenih vozila, u revidiranom razdoblju, timu za reviziju učinaka su predočene i četiri odluke gradonačelnika o dozvoli uporabe službenog vozila u vlasništvu Distrikta imenovanim osobama i/ili zaposlenicima. Pravo na uporabu motornog vozila u privatne svrhe, kao i za dolazak i odlazak s posla dopušteno je jednom od spomenutih odluka gradonačelnika⁴⁰ sukladno odredbama Pravilnika o korištenju motornih vozila⁴¹.

Kao što smo u uvodnom dijelu istaknuli, pravo na uporabu službenog vozila tijelo Vlade ostvaruje odlukom o dodjeljivanu vozila izdanom od gradonačelnika Distrikta. Pored navedene osnove za korištenje službenih vozila, revizijom je utvrđeno da je odlukama gradonačelnika ili reversom na uporabu službeno vozilo u vlasništvu Distrikta ustupano

³⁸ Prema odgovorima na upitnik, tijela Vlade navode osnovu za korištenje službenih vozila po osnovi organizacijskog plana i to u Inspektoratu Distrikta, Pododjelu za javno zdravstvo i Pododjelu za socijalnu skrb. Također, organizacijski plan kao osnova za korištenje službenog vozila za obavljanje poslova iz nadležnosti koristi se u Tajništvu Vlade i Odjelu za javnu sigurnost, uz napomenu da zaposlenici koji idu na službeni put koriste vozila koja su na raspolaganju sukladno izdanom putnom nalogu za vozilo i zaposlenika. U Odjelu za europske integracije izuzev na temelju organizacijskog plana, voditelj Odjela ima pravo korištenja službenog vozila.

³⁹ Odluke izdaju Odjel za stručne i administrativne poslove, Odjel za javni registar, Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja, Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gosp., Odjel za javne poslove i Odjel za komunalne poslove.

⁴⁰ Odluka gradonačelnika broj predmeta: 05-000287/21 (broj akta:01.1-1413EK-001/21) od 19. 2. 2021. godine

⁴¹ Pravilnik o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi službenih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Distrikta; članak 17 Obveze vozača i osoba koje upravljaju motornim vozilima; Naputak broj: 01.1-02-016582/09 od 1. 6. 2009., članak 2

između tijela i institucija Distrikta i drugih institucija sukladno iskazanim potrebama i zahtjevima:

- **tijelu javne uprave ili instituciji Distrikta koja iskazuje potrebu za službenim vozilom od tijela javne uprave ili institucije koja ima vozilo za kojim ne iskazuje potrebu**
- **javnom poduzeću Distrikta⁴²**
- **drugom tijelu Države⁴³.**

Analizom navedenih odluka može se zaključiti da se ustupanje na međusobno korištenje ne zasniva na analizi potreba tijela Vlade, te se događa da tijelo koje je ustupilo na uporabu određeno službeno vozilo kroz kraće vremensko razdoblje zahtijeva na uporabu vozilo od drugog tijela Vlade ili institucija Distrikta.

Odluke o davanju na uporabu putničkog motornog vozila tijelima Vlade Distrikta služe kao dokument na temelju koga se može izvršiti preknjižavanje stalnog sredstva u Direkciji za financije na novog korisnika, a također i za izmjenu dokumenata vozila (vlasnički list, prometna dozvola).

U promatranom uzorku, u slučaju davanje službenog vozila na revers između tijela Vlade Distrikta ili javnom poduzeću, ne definiraju se nositelji troškova, što predstavlja rizik kod prvog generiranja troškova.

Pravilima okruženja (Crna Gora i Slovenija) propisuju se uvjeti za davanje službenog vozila na uporabu drugom tijelu uprave, s definiranim koracima i nadležnostima, uključujući i definiranje troškova.

Općim pravilima upravljanja službenim vozilima Distrikta samo je djelomično regulirano pravo na uporabu službenih vozila, kako tijela Vlade, tako i unutar tijela Vlade. Prilikom davanja/ustupanja službenog vozila drugom tijelu ili instituciji na uporabu ne vrše se analize potreba za službenim vozilom davatelja ni primatelja. Prilikom ustupanja službenog vozila na uporabu između tijela Vlade nije uspostavljena praksa definiranja uvjeta za davanje službenog vozila na uporabu drugom tijelu uprave, s definiranim koracima i nadležnostima, uključujući i definiranje troškova.

3.4.1 Iskorištenost službenih vozila

Vlada Distrikta nema dnevnu evidenciju korištenja službenih vozila i nije uspostavila proces kontrole iskorištenosti postojećeg voznog parka.

Revizijom je utvrđeno da tijela Vlade Distrikta ne vrše analize potreba i okvirne planove potreba za korištenjem službenih vozila. Službena vozila predstavljaju sredstvo za obavljanje svakodnevnih poslova iz nadležnosti i službenih putovanja po pozivu za sudjelovanje na seminaru, radnoj skupini, radnom sastanku i slično.

Za odlaske na službena putovanja, tijela Vlade nemaju utvrđene procedure po kojima se organizira zajednički službeni prijevoz. Prema podacima dobivenim u reviziji, u praksi, ukoliko ide više zaposlenika iz različitih tijela javne uprave na isti službeni put, organizira se zajednički prijevoz. S obzirom da tijela Vlade, izuzev u slučajevima u kojima imaju zajednički poziv za službeni put, nemaju informacija o planiranim službenim putevima

⁴² RNU „Radio Brčko“ Brčko

⁴³ Institut za nestale osobe, terenski ured Brčko

drugih tijela, niti procedure po kojima se organizira zajednički službeni prijevoz izvan Distrikta, nismo uvjereni da se korištenje službenih vozila planira i organizira s ciljem smanjenja troškova i racionalizacije korištenja službenih vozila.

Službena vozila Distrikta, kao što smo u prethodnom poglavlju istaknuli, možemo grubom kategorizacijom podijeliti na tri kategorije: benefitna službena vozila (službena vozila koja predstavljaju Distrikt i/ili instituciju), operativna vozila (koja služe za obavljanje poslova iz nadležnosti) i slobodna vozila (koja se koriste za povremene potrebe). Prostor za ekonomičniju uporabu službenih vozila Vlade Distrikta, kao što smo gore naveli, najizraženiji je u kategoriji slobodnih vozila, odnosno vozila koja se koriste za povremene potrebe, a za koje nije uspostavljena koordinacija i procedura zajedničkog korištenja, uz napomenu da je organizacijskim planom nadležne Službe za održavanje vozila sistematizirana pozicija dispečera.

Iz svega gore navedenog slijedi da **tijela Vlade Distrikta ne vrše redovite analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu bi mogli pravodobno izvještavati Vladu Distrikta kako bi ista mogla uspostaviti učinkovitiji sustav upravljanja službenim vozilima i/ili donijeti korektivne mjere.**

3.5. Učinkovitost nadzora nad uporabom službenih vozila

U ovom dijelu Izvješća prikazani su nalazi revizije koji se tiču sustava nadzora, evaluacije i poduzetih mjera radi ekonomičnije i učinkovitije uporabe službenih vozila u tijelima Vlade Distrikta.

Sustav nadzora nad uporabom službenih vozila karakteriziraju nedostaci koji ne osiguravaju učinkovitu i ekonomičnu uporabu službenih vozila u tijelima Vlade Distrikta.

Sustav nadzora nad uporabom službenih vozila podrazumijeva organizaciju kontrole uporabe vozila i to od odgovornosti za čuvanje i izdavanje ključeva i dokumenata vozila, preko kontrole uporabe, do kontrole vraćanja vozila i dokumentacije o uporabi vozila, a u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila i zaštite od eventualnih zlouporaba.

Uspostavljena opća pravila Distrikta u upravljanju službenim vozilima koja se odnose na način preuzimanja i vraćanja službenih vozila tijela Vlade Distrikta su u praksi samo djelomično primjenljiva, s obzirom da se odnose na dio tijela Vlade i dio parking prostora koji se koriste. Tako se Pravilnikom određuje da se vozila za koja nije određen parking prostor parkiraju nakon uporabe u garaži i parkingu u krugu Pododjela za održavanja vozila, što je u praksi teško primjenljivo uzimajući u obzir prostor koji je za to određen i koji nije osiguran.

Dio tijela Vlade je na temelju Pravilnika donio interne akte, odnosno Pravilnike o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila (Odjel za komunalne poslove⁴⁴, Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja⁴⁵, Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove⁴⁶, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i

⁴⁴ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjela za komunalne poslove broj: 08-012-002844/07 od 25. 10. 2007.

⁴⁵ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja broj: 11-372-1099/07 od 4. 12. 2009.

⁴⁶ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjela za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove broj: 06-13-024723/09 od 7. 7. 2009.

vodno gospodarstvo⁴⁷ i Odjel za javnu sigurnost⁴⁸) u kojima su definirani kontrolni mehanizmi.

Prema navedenim pravilnicima o internim kontrolama korištenja službenih vozila određuju se osobe zadužene za vođenje računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje službenim vozilima.

Samo je jedno tijelo Vlade (Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja) svojim internim pravilima definiralo da zlouporaba službenih vozila, njihovo neodržavanje i korištenje suprotno propisanom predstavlja težu povredu službene dužnosti, a samim tim nosi sankciju.

Analizom navedenih pravilnika utvrđuje se da oni nisu ažurirani i da upućuju na prakse koje se ne primjenjuju. Primjera radi, pravilnici upućuju na predaju vozila i naloga dispečeru.⁴⁹ U Službi za održavanje vozila sistematizirano je radno mjesto dispečera, ali nisu ustanovljene procedure po kojima bi zaposlenik dispečer mogao obavljati sve poslove iz nadležnosti.

Pored navedenog, revizijom se nismo uvjerali da se sve kontrolne aktivnosti navedene u pravilnicima o internim kontrolama primjenjuju u praksi, što se prije svega odnosi na kontrolu putnih naloga.

Prema podacima dobivenim na temelju upitnika, tijela Vlade nadležnost za kontrolu ispravnosti popunjenih putnih naloga delegiraju Pododjelu za održavanje vozila. Revizija se nije uvjerala da Pododjel, odnosno nadležna služba, ima utvrđene procedure kontrole ispravnosti putnih naloga.

Na nedostatke u vođenju evidencije i sadržaju putnih naloga ukazala je financijska revizija. Financijskom revizijom je ukazano na formalan način vođenja i sadržaj evidencija u putnim nalogima (lokalne vožnje i vožnje na kraćim relacijama), te skrenuta pozornost da na temelju iskazanih informacija nisu se mogli uvjeriti u stvarnu potrošnju goriva pojedinih vozila. Također, financijska revizija je konstatovala da evidencije u putnim nalogima nisu potpune, ažurne, točne i ne pružaju uvid u stvarno stanje, te ne mogu u potpunosti potvrditi namjenu korištenja vozila i opravdanost iskazanih izdataka za gorivo, što nije sukladno odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi motornih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o formularu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.⁵⁰

Prema podacima dobivenim na temelju upitnika, tijela Vlade nadležnost za kontrolu točenja i utroška goriva delegiraju Pododjelu za održavanje vozila, izuzev u Odjelu za javnu sigurnost u kojem kontrolu vrši referent za tehničku ispravnost vozila po odsjecima i u Odjelu za javni registar gdje referent za tehničku potporu odlaskom svake srijede na

⁴⁷ Pravilnik o internoj kontroli korištenja vozila, korištenja pogonskog goriva i održavanja vozila Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo broj: 09-052-002455/07 od 31. 10. 2007.

⁴⁸ Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja, čuvanja i postupanja u slučaju kvara ili oštećenja službenih vozila u Odjelu za javnu sigurnost broj: 12-02-016451/09 od 29. 5. 2009. godine

⁴⁹ vozač je dužan obrađeni putni nalog nakon izvršene vožnje predati službeniku dispečeru koji vrši kontrolu putnog naloga (Odjel za komunalne poslove), nakon završene vožnje službeno vozilo se razdužuje kod dispečera (Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja i Odjel za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove)

⁵⁰ IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKOG POSLOVANJA Odjela za javnu sigurnost za razdoblje 1. 1.- 31. 12. 2022. godine

benzinsku crpku vodi evidencija o količini natočenog goriva. Tijela Vlade obvezna su na mjesečnoj razini dostavljati evidenciju o utrošku goriva i prijeđenih kilometara, a kao što smo naveli u prethodnim sekcijama na godišnjoj razini dobivaju sumirane podatke o prijeđenim kilometrima i utrošenom gorivu s prosječnom potrošnjom goriva na 100 prijeđenih kilometara. Revizijom nije utvrđeno da su tijela Vlade vršila analize uzroka povećane/smanjene potrošnje goriva. Također, nismo se uvjerali da su tijela Vlade usuglašavala svoju mjesečnu evidenciju s evidencijom koju vodi Služba za održavanje vozila.

Po pitanju iskorištenosti službenih vozila kod tijela Vlade Distrikta tijekom revizije nismo utvrdili da su tijela Vlade vršila analize iskorištenosti službenih vozila koje koriste, broj dana mirovanja, podjelu opterećenosti i slično, iako u evidencijama o prijeđenoj kilometraži i utrošku goriva nisu sva službena vozila korištena u svim mjesecima u promatranom razdoblju.

Evidenciju troškova popravaka i održavanja službenih vozila vode Služba za održavanje vozila i tijela Vlade Distrikta na godišnjoj razini. Revizijom nije utvrđeno da su tijela Vlade vršila analize uzroka povećanja/smanjenja troškova koje generira službeno vozilo. Također, nismo se uvjerali da su tijela Vlade usuglašavala svoju evidenciju utrošenih sredstava popravaka i održavanja vozila s evidencijom koju vodi Služba za održavanje vozila izuzev Odjela za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove.

Tijela Vlade Distrikta su ustanovili dijelom pravila, a dijelom prakse kojima se briga o pravodobnoj registraciji vozila dodjeljuje određenim zaposlenicima u nadležnost. Dio tijela Vlade je, ukoliko organizacijskim planom nije utvrđen posao briga o pravodobnoj registraciji vozila imenovao odlukama zaposlenike zadužene za navedenu aktivnost. U slučajevima u kojima nije određen zaposlenik za navedene poslove, ustanovljena je praksa postupanja. Provedbom revizije nije prikupljen dokaz o isteku registracije dužem od 30 dana koji za sobom povlači mijenjanje registracijskih pločica i dodatne troškove. Iz intervjua s nadležnima u Službi za održavanje vozila, utvrđuje se da u uspostavljenom procesu postoji rizik za eventualnom pojavom dodatnih troškova.

Po pitanju kontrole dodatnih troškova kao što je kasko osiguranje, godišnje pretplatne parking karte, BIHAMK članstva, tijekom revizije nisu utvrđene analize i uspostavljeni kriteriji kojima se opravdavaju navedeni troškovi.

Uz ranije navedene nedostatke postojećih praksi evidentiranja troškova po službenim vozilima i vrstama troškova, Pododjel za održavanje vozila i tijela Vlade Distrikta nisu imali pouzdane podatke za analizu ekonomičnosti uporabe službenih vozila pojedinačno, niti su mogli identificirati vozila čija uporaba nije ekonomična i poduzimati mjere za otklanjanje utvrđenih uzroka neekonomičnosti. Također, Pododjel za održavanje vozila, bez pravodobnih i potpunih podataka tijela Vlade Distrikta o svim troškovima po pojedinačnim službenim vozilima nema dostatnih podataka za predlaganje mjera za racionalnu uporabu vozila, kako je to organizacijskim planom predviđeno.

Dio tijela Vlade je odlukama voditelja odjela, bez pisanih pravila predočenih u reviziji, također odredio osobe zadužene za vođenje računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje odnosno kontrolne aktivnosti upravljanja službenim vozilima (Odjel za stručne i administrativne poslove i Odjel za javne poslove), dok se kod dijela tijela Vlade organizacijskim planom definiraju aktivnosti vođenja računa o pojedinačnim poslovima vezanim za upravljanje odnosno kontrolne aktivnosti upravljanja službenim vozilima.

Službena vozila se u tijelima Vlade, izuzev gdje je sistematizirana pozicija vozača, zadužuju i razdužuju na temelju odluka o zaduženju određenog vozila ili se zadužuju na temelju izdanog mjesečnog putnog naloga odnosno putnog naloga za službeni put izvan Distrikta. Zaduživanje službenih vozila po osobama, a ne prema stvarnim potrebama, uz nedostatke koje je utvrdila financijska revizija u popunjavanju putnih naloga, može dovesti do toga da uporabu službenih vozila u neslužbene svrhe nije moguće identificirati i spriječiti. Na taj način osobe odgovorne za kontrolu uporabe službenih vozila imaju ograničene mogućnosti za kontrolu i ona ima karakter naknadne kontrole nakon razduživanja naloga za vozilo iz prethodnog mjeseca.

Tijela Vlade su ustanovila prakse čuvanja ključeva i dokumenata za službena vozila i načine preuzimanja vozila. Ključevi se uzimaju/vraćaju od portira zaduženog za čuvanje ključeva (Vlada Distrikta, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo⁵¹, Odjel za javni registar) ili kod za to određene osobe (voditelj Odjela, tajnica, osoba zadužena za ključeve i slično).

Kontrolu parkiranja službenih vozila nakon uporabe na za to određenim mjestima nakon radnog vremena, po završetku službenog puta i/ili vikendom, u svrhu zaštite od eventualnih zlouporaba, tijela Vlade Distrikta provode iznimno rijetko i ista nije dokumentirana.

Sveobuhvatna kontrola opravdanosti nastanka troškova uporabe službenih vozila nije provođena u tijelima Vlade Distrikta.

Nedostatci u učinkovitosti nadzora nad upravljanjem službenim vozilima evidentni su ne samo u Distriktu, već i u okruženju. U svrhu povećanja financijske kontrole i nadzora nad upravljanjem voznim parkom javne uprave, Republika Hrvatska je u Smjernicama za upravljanje voznim parkom⁵², uvela obvezu izvještavanja proračunskih korisnika o uspješnosti upravljanja voznim parkom kroz proširivanje Upitnika o fiskalnoj odgovornosti s ciljem da se uvede obveza očitovanja rukovoditelja o tome postoje li slabosti i nepravilnosti u području upravljanja rashodima vezanim za nabavu, uporabu, održavanje i popravak te raspolaganje službenim vozilima. U svrhu ekonomičnijeg i učinkovitijeg upravljanja službenim vozilima, Vijeće ministara BiH je u travnju tekuće godine donijelo novi Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH. Parlamentu FBiH upućen je Prijedlog zakona o korištenju i nabavi službenih putničkih automobila u tijelima uprave FBiH.

Izuzev nadzora nad upravljanjem službenim vozilima, svi ovi navedeni akti definiraju i uvjete nabave i otpisa službenih vozila, o čemu pišemo u nastavku teksta.

3.6. Nabava i otuđenje službenih vozila tijela Vlade Distrikta

Vlada Distrikta nije utvrdila normative broja službenih vozila koji su tijelima Vlade nužni za obavljanje poslova iz nadležnosti, kriterije za nabavu novih službenih vozila, odnosno obnavljanja voznog parka. Vlada Distrikta nije propisala normative za otpis i rashodovanje nerentabilnih vozila i uvjete njihovog skladištenja od otpisa do prodaje i/ili likvidacije.

⁵¹ Odluka o korištenju parkirnog prostora ispred zgrade Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo Vlade Brčko distrikta BiH (sa shematskim prikazom parkirnog prostora s mjestima za parkiranje kojima se vrši raspored parkiranja službenih vozila) broj: 48-000168/21 broj akta: 09-1402MN-001/21 od 26. 2. 2021. godine

⁵² Smjernice za upravljanje voznim parkom, „Narodne novine“ broj: 37/16

U nastavku teksta prezentiramo nalaze vezane za nabavu, otpis i rashodovanje službenih vozila tijela Vlade Distrikta.

3.6.1. Nabava službenih vozila

U postupku planiranja potreba, broja i vrste službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, tijela Vlade ne vrše suštinske prethodne analize opravdanosti nabave. Potreba za nabavom novog službenog vozila iskazuje se u proračunskom zahtjevu.

U idućoj tablici prezentira se stupanj slobode koji tijela Vlade imaju prilikom nabave službenih vozila:

Tablica 2. Razina slobode tijela Vlade u procesu nabave službenih vozila

Redni broj	OPIS	Postoje određena ograničenja	Potpuna sloboda izbora
1.	Planiranje proračuna	x	
2.	Izbor vrste vozila		X
3.	Izbor vozila po snazi i zapremini motora		X
4.	Izbor dodatne opreme		X
5.	Izbor metode nabave	x	

Prilikom planiranja proračuna, tijela Vlade usuglašavaju proračunski zahtjev s Direkcijom za financije, ali niti Direkcija za financije, niti neko drugo tijelo ne provjeravaju opravdanost iskazanih potreba za nabavu službenih vozila. U proračunskim zahtjevima može se uočiti da se na kapitalnim projektima planiraju sredstva u iznosu koji se odnosi na nabavu jednog službenog vozila, više od jednog službenog vozila bez određenja broja (primjera radi u proračunu za 2022. naziv projekta je „nabava terenskih motornih vozila“ u iznosu od 166.000,00 KM), ili s određenjem broja službenih vozila i dodatne opreme („nabava dva terenska vozila za dezinfekciju i dva stroja za dezinfekciju“ u iznosu od 200.000,00 KM). U proračunskim zahtjevima su prisutna i traženja dodatnih sredstava za nabavu službenih vozila („dodatna sredstva za nabavu automobila“, ili „dodatna sredstva za nabavu novih vatrogasnih vozila za opremanje područnih vatrogasnih domova“), sve navedeno ukazuje na nedostatak vršenja analiza u procesu planiranja sredstava za službena vozila.

Po odobrenim sredstvima u proračunu Distrikta, tijela Vlade se obraćaju Pododjelu za održavanje vozila (Službi) za izradu tehničke specifikacije službenog vozila za pokretanje postupka javnih nabava. Stručne osobe izrađuju tehničku specifikaciju sukladno raspoloživim sredstvima i procijenjenom potrebom uporabe, a kao što smo ranije napomenuli, kriteriji za nabavu klasa službenih vozila u Distriktu nisu propisani.

Izbor metode nabave se određuje i provodi sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

Vozni park tijela Vlade Distrikta nije homogen, kako po tipu, starosti, tako i po vrijednosti. Zastupljene su različite marke i modeli, od novijih tipova vozila do zastarjelih koji se više i ne proizvode. Prosječna nabavna vrijednost po vozilu se iz raspoložive evidencije ne može utvrditi.

U postupku provedbe revizije, revizorskom timu nisu prezentirane pisane analize, niti su nas tijela Vlade uvjerila da su uspostavila kriterije opravdanosti nabave službenih vozila.

Za razliku od Distrikta okruženje je uspostavilo pravila obnavljanja voznog parka, propisujući kriterije za klase vozila i definirajući kategorije korisnika po pravima na uporabu

navedenih klasa vozila (Republika Hrvatska, Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH), broju vozila koji svaka institucija može koristiti (Vijeće ministara BiH, Crna Gora), uvjete nabave (Slovenija).

3.6.2 Otpis, rashodovanje i otuđenje službenih vozila

Pored navedenih pravila nabave, u okruženju su definirani i uvjeti za otpis službenih vozila u odnosu na prijeđenu kilometražu i starost vozila uglavnom vezanih za definirane klase vozila. **U Distriktu nisu propisani uvjeti za otpis službenih vozila.**

Otpis službenih vozila u Distriktu podrazumijeva pribavljanje stručnog mišljenja odnosno suglasnosti Odjela za javne poslove (Pododjela za održavanje vozila) koje predstavlja prilog predloženom otpisu službenog vozila Povjerenstvu za popis tijela Vlade Distrikta, odnosno Središnjem popisnom povjerenstvu Distrikta čije izvješće usvaja Vlada Distrikta. Po usvajanju izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva otpisanom službenom vozilu se objavljuju dokumenti. Isto se potom rashoduje odlukom o rashodovanju i načinu otuđenja stalnog sredstva i to prodajom preko licitacije, darovanjem/predajom/prodajom pravnoj osobi ili poduzetniku za prikupljanje otpada.⁵³

Od otpisa do otuđenja službenih vozila ista se trebaju fizički zaštititi na nekom parking.

S obzirom da u Distriktu nisu propisani jasni kriteriji za otpis službenih vozila, kao dokaz da nisu isplativa daljnja ulaganja u vozilo (prijedlog za otpis), uzima se mišljenje struke odnosno osoba iz Službe za održavanje vozila zaduženih za davanje stručnog mišljenja.

U revidiranom razdoblju 2020. – 2022. godine, Služba za održavanje vozila izdala je ukupno 30 stručnih mišljenja. Od ukupnog broja izdanih mišljenja u tri nije dana preporuka za otpis. Za dobivanje stručnog mišljenja bilo je potrebno u prosjeku 30 dana od dana zahtijevanja istog, uz napomenu da je u uzorku utvrđeno znatno odstupanje od prosjeka (minimalno je bilo potrebno dva dana, a maksimalno 104).

Preporuku za otpis nisu dobila vozila iako im je optimalni eksploatacijski vijek istekao (u trenutku odbijanja suglasnosti za otpis ista su bila stara 16 i 18 godina) i dana im je preporuka da se ne mogu koristiti za putovanja izvan Distrikta.

U jednom od navedenih primjera uočena je loša praksa u postupku otpisivanja službenog vozila. Naime, u 2020. godini korisnik vozila je izvršio ulaganja u službeno vozilo uključujući i zamjenu pneumatika, a u idućoj zahtijevao otpis.

Također, revizijom je utvrđena loša praksa upravljanja za službeno vozilo koje se ne koristi i koje je objavljeno, a za koje nije pokrenuta procedura otpisa. Naime, vozilo je kao stalno sredstvo evidentirano kod jednog tijela Vlade, dokumenti za službeno vozilo se vode na drugom tijelu Vlade, te je za provedbu procedure otpisa i rashodovanja potrebna njihova međusobna suradnja i koordinacija. U međuvremenu službeno vozilo koje se ne koristi parkirano je na parkiralištu zgrade Vlade Distrikta i stvara lošu sliku građanima o Vladi Distrikta.

Središnje popisno povjerenstvo u svojim izvješćima za 2020. – 2022. godinu u okviru zaključaka koji su prihvaćeni od Vlade Distrikta predlaže da se prilikom samog popisa u

⁵³ Pravilnik o računovodstvu i financijskom izvještavanju broj: 02-04.1-107/20 od 12. 5. 2021. godine; članak 21

odjelima i institucijama uz prijedloge za otpis navede i prijedlog načina rashodovanja sredstava. U promatranom razdoblju većina zahtjeva za otpis nije sadržavala prijedlog načina rashodovanja službenih vozila.

U promatranom razdoblju 2020. – 2022. nije izvršena ni jedna prodaja rashodovanih službenih vozila javne uprave i institucija Distrikta. Tijekom 2023. godine izvršena je prodaja službenih vozila preko usmene javne licitacije koja je završena srpnja tekuće godine i odnosila se na 28 službenih vozila tijela i institucija Distrikta.

Od otpisa do otuđenja službenih vozila Vlade Distrikta ista se nalaze na parkinzima koje koriste tijela Vlade Distrikta i na parkingu Pododjela za održavanje vozila. Otpisana vozila ispred javnih institucija narušavaju ugled samih institucija i Vlade Distrikta. Za dio vozila koji je do otuđenja parkiran na parkiralištu Pododjela za održavanje vozila nije osiguran nadzor i zaštita imovine Distrikta nakon radnog vremena, te se iz dopisa koje je Pododjel uputio Policiji Distrikta i Odjelu za javnu sigurnost može uočiti da je na predmetnim vozilima dolazilo do manjih ili većih oštećenja.

Pored uočenih nedostataka u procesu upravljanja službenim vozilima tijela Vlade Distrikta, u nastavku teksta ćemo se bazirati na aktivnosti koje su tijela Vlade Distrikta poduzela ili započela u svrhu ekonomičnijeg i učinkovitijeg upravljanja službenim vozilima.

3.7. Započete aktivnosti na poboljšanju procesa

Po pitanju normativnog uređenja procesa upravljanja službenim vozilima Distrikta, voditelj Odjela za javne poslove je koncem 2022. godine imenovao radnu skupinu za izradu novog pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i uporabi motornih vozila i radnih strojeva u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Do dana okončanja revizije učinka nije donesen novi pravilnik.

Pododjel za održavanje vozila je planirao dva kapitalna projekta u svrhu ekonomičnijeg i učinkovitijeg upravljanja službenim vozilima Distrikta.

Planirana je nabava softvera za dijagnostiku kvara na vozilima u iznosu od 5.000,00 KM. Za navedenu nabavu nisu urađene pisane analize i ne može se izvršiti ocjena isplativosti.

Planirana je nabava softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o usporedbi voznog parka u iznosu od 70.000,00 KM. Za navedeni projekt urađena je specifikacija softvera, a do okončanja revizije nabava nije pokrenuta. Prema podatcima iz specifikacije softvera isti treba omogućiti uspostavljanje informacijskog sustava koji će biti namijenjen praćenju naturalnih, tehničkih i finansijskih podataka o uporabi voznog parka i to kroz detaljnu evidenciju vozila, praćenje i obradu putnih naloga za vozilo, praćenje i obradu naloga i računa za izdavanje goriva, pripremu i generiranje predmjera za održavanje vozila, praćenje i obradu naloga i računa vezanih za servisiranje i održavanje vozila. Softver bi trebao u potpunosti pratiti poslovanje Pododjela za javni promet i održavanje vozila i to u dijelu koji se odnosi na upravljanje i održavanje voznog parka. Ovaj softver bi trebao biti korišten od službenika Pododjela za javni promet i održavanje vozila i po potrebi od službenika drugih odjela i institucija Brčko distrikta BiH i to u dijelu vezanom za vozila tih odjela i institucija.

Navedena planirana nabava softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o uporabi voznog parka riješila bi dio utvrđenih nepravilnosti u provedenoj reviziji. Revizija

nije u mogućnosti izvršiti ekonomsko-financijsku analizu predloženog upravljačko-tehničkog rješenja.

4. ZAKLJUČCI

Polazeći od toga da je svrha ove revizije da ispita uspostavljene nadležnosti, pravila i procedure za upravljanje voznim parkom (od nabave službenog vozila, preko uporabe i nadzora nad uporabom do otuđenja službenog vozila), te da utvrdi uska grla u procesu ekonomičnog i učinkovitog upravljanja voznim parkom Vlade Distrikta, u ovoj reviziji su promatrani procesi koji se provode radi uporabe službenih vozila uz uštede i najbolju moguću iskorištenost.

Nalazima revizije identificirani su brojni nedostaci u normativnom uređenju ove oblasti, organizaciji, uporabi i nadzoru nad uporabom službenih vozila.

Provedenom revizijom se može zaključiti da se službena vozila Vlade Distrikta mogu upotrebljavati na ekonomičniji i učinkovitiji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obujma ili kvalitete obavljenih poslova, kao i da vozni park tijela Vlade Distrikta može biti učinkovitije organiziran.

Normativne pretpostavke

Kad je riječ o normativnim pretpostavkama, može se reći da Vlada Distrikta nije u potpunosti stvorila potrebne preduvjete za učinkovito upravljanje i ekonomično korištenje službenih vozila.

Postojeći pravni okvir nije regulirao pitanja koja se odnose na kriterije nabave službenih vozila (broj i kategorije), formiranje i obnavljanje voznog parka i normative za otpis i rashodovanje nerentabilnih vozila kao i njihovo skladištenje od otpisa do otuđenja, upravljanje zamijenjenim dijelovima, te nije regulirao nadzor nad uporabom službenih vozila.

Također, propisana pravila ne obuhvaćaju sve raspoložive resurse, ne sadrže nadležnosti i način primjene u svim propisanim segmentima i nisu usuglašeni s drugim propisima.

Nalazi revizije ukazuju da se u praksi ovako propisana pravila u svim segmentima dosljedno ne primjenjuju.

Propisani organizacijski plan Pododjela za javni promet i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila, u dijelu poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta u praksi nije u potpunosti zaživio kao centralizirana jedinica koja upravlja svim službenim vozilima Vlade Distrikta, a osobito u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje stvarnih potreba za vozilima Vlade Distrikta.

Organizacija i uporaba

Pitanja učinkovitosti organiziranja voznog parka i ekonomičnosti korištenja službenih vozila nisu u fokusu upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta.

Nalazi revizije ukazuju da se evidencije službenih vozila Vlade vode se na godišnjoj razini i po segmentima (nabavna i sadašnja vrijednost, troškovi registracije, troškovi popravaka) odnosno na mjesečnoj razini (broj prijeđenih kilometara i utrošak goriva) te ne pružaju sveobuhvatne podatke o ekonomičnoj i učinkovitoj uporabi pojedinačnih službenih vozila. Iz postojećih, parcijalnih evidencija, ne mogu se derivirati podatci o broju, vrsti, starosnoj strukturi, iskorištenosti i rentabilnosti službenih vozila, niti se postojeći podatci mogu komparirati.

Organizacija uporabe službenih vozila tijela Vlade Distrikta nije uspostavljena na način da se postiže optimalna iskorištenost voznog parka Vlade Distrikta. Potrebe za prijevozom se u većini slučajeva ne planiraju unaprijed i međusobno ne koordiniraju, kako unutar tijela javne uprave, tako i među tijelima Vlade Distrikta, kako bi postojeća vozila bila što bolje iskorištena.

Tijela Vlade Distrikta ne vrše analize stanja i iskorištenosti vozila o čemu bi mogla pravodobno izvještavati Vladu Distrikta kako bi ista mogla uspostaviti djelotvorniji sustav upravljanja službenim vozilima i/ili donijeti korektivne mjere.

Nadzor

Sustav nadzora nad uporabom službenih vozila karakteriziraju nedostaci koji ne osiguravaju učinkovitu i ekonomičnu uporabu službenih vozila u tijelima Vlade Distrikta.

Postojeći sustav internih kontrola tijela Vlade Distrikta djelomično je uspostavljen i nije u funkciji uspostavljanja ekonomičnog i učinkovitog upravljanja službenih vozila i otklanjanja rizika od eventualnih zlouporaba.

Kontrolni mehanizmi nabave i korištenja službenih vozila izostaju već na samom početku procesa planiranja potreba gdje izostaje provjera opravdanosti iskazanih potreba za nabavu službenih vozila.

Nabava i otuđenje službenih vozila

Jedinstveni kriteriji formiranja i obnavljanja voznog parka, kao i uvjeta za otpis službenih vozila u Distriktu nisu propisani čime se ostavlja prostor za neekonomične nabave, neučinkovito korištenje i neekonomično rashodovanje službenih vozila.

U postupku planiranja potreba, broja i vrste službenih vozila potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti, tijela Vlade ne vrše suštinske prethodne analize opravdanosti nabave.

5. PREPORUKE

Provedenom revizijom zaključili smo da se službena vozila Vlade Distrikta mogu upotrebljavati na ekonomičniji i učinkovitiji način uz ostvarenje uštede i to bez smanjenja obujma ili kvalitete obavljenih poslova, kao i da vozni park tijela Vlade Distrikta može biti učinkovitije organiziran.

Na temelju provedenog ispitivanja, prezentiranih nalaza i zaključaka, revizija nudi preporuke čijom je implementacijom moguće unaprijediti proces upravljanja službenim vozilima Vlade Distrikta uz uštede i najbolju moguću iskorištenost službenih vozila.

Sukladno gore spomenutom, Ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

Vladi Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uvjeta za ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila, a sukladno svojoj ulozi, nadležnostima i odgovornostima, Vlada Distrikta bi trebala:

- **uspostaviti organizacijske pretpostavke koje će biti u funkciji ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila**

Na temelju ovog Izvješća revizije učinka i drugih raspoloživih izvješća i informacija, Vlada Distrikta bi trebala analizirati postojeću organizaciju i funkcioniranje voznog parka.

Na temelju provedenih analiza Vlada Distrikta bi trebala uspostaviti organizaciju voznog parka koja će biti u funkciji ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila, a koja će istodobno osigurati kvalitetno i pravodobno izvršavanje povjerenih poslova tijela Vlade Distrikta.

Uspostavljanje ekonomičnije i učinkovitije organizacije voznog parka podrazumijeva i donošenje optimalnih upravljačkih odluka na temelju podataka o stanju i iskorištenosti službenih vozila Distrikta i prijedloga mjera za racionalnu uporabu službenih vozila dobivenih od nadležnih tijela. Također, podrazumijeva razmatranje mogućnosti racionalizacije voznog parka i/ili zajedničkog korištenja slobodnih vozila.

- **donijeti podzakonske akte kojima se regulira ekonomična i učinkovita uporaba službenih vozila Distrikta**

Vlada Distrikta bi trebala uložiti napore kako bi se donijeli novi ažurirani propisi koji bi regulirali uporabu svih službenih vozila Distrikta u svrhu osiguranja preduvjeta za ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila uzimajući u obzir nalaze ovog Izvješća.

Na taj način regulirala bi se u potpunosti pitanja koja se odnose na: organiziranje voznog parka, utvrđivanje nadležnosti, ovlasti i odgovornosti tijela Vlade i nadležnog Pododjela za održavanje službenih vozila Vlade, uvjete i kriterije nabave i otpisa, uspostavljanje i vođenje sveobuhvatne evidencije, normiranje potrošnje goriva, prava korištenja, praćenje troškova, odgovornosti za neekonomičnu i neučinkovitu uporabu, nadzor, upravljanje zamijenjenim dijelovima i druga relevantna pitanja.

- **osigurati nadzor nad provedbom i dosljednu primjenu donesenih propisa koji se tiču uporabe službenih vozila u svim tijelima Vlade Distrikta i na taj način osigurati ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila.**

Odjelu za javne poslove Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uvjeta za ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila, a sukladno svojoj ulozi, nadležnostima i odgovornostima, Odjel za javne poslove bi trebao:

- **analizirati postojeću organizaciju Pododjela za javni promet i održavanje vozila, te istu poboljšati u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila.**

Na temelju ovog Izvješća revizije učinka i drugih raspoloživih izvješća i informacija, Odjel za javne poslove bi trebao analizirati postojeću organizaciju Pododjela za javni promet i održavanje vozila, konkretnije Službe za održavanje vozila. Po provedenim analizama potrebno je da predloži gradonačelniku Distrikta poboljšanja organizacije u dijelu opisa poslova koji se odnose na upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta, a u svrhu ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila.

- **na temelju propisa koje Vlada donese uspostaviti sveobuhvatnu evidenciju službenih vozila Vlade Distrikta.**

Sveobuhvatna evidencija bi trebala sadržavati potpune, pouzdane i ažurne podatke o svim službenim vozilima Vlade Distrikta.

Evidencija službenih vozila Vlade Distrikta treba omogućiti deriviranje podataka za pojedinačna službena vozila od nabave, preko uporabe i generiranih troškova, do eventualnih prihoda od rashodovanja, odnosno tijekom cjelokupnog uporabnog vijeka vozila. Izuzev deriviranja podataka za pojedinačno službeno vozilo, evidencija treba omogućiti i deriviranje točnih i ažurnih podataka na razini skupine podataka, kao što su ukupan broj vozila, vrste vozila, korisnici vozila, starost vozila i drugi bitni pokazatelji na određeni dan ili u određenom vremenskom razdoblju.

- **predlagati mjere za racionalnu uporabu službenih vozila Vladi Distrikta**

Odjel za javne poslove bi trebao uložiti napore kako bi redovito, na godišnjoj razini, dostavljao Vladi Distrikta izvješća o izvršenim analizama o stanju i iskorištenosti voznog parka Vlade Distrikta, s prijedlogom mjera za racionalnu uporabu službenih vozila Vlade Distrikta.

Mjere za racionalnu uporabu službenih vozila Vladi Distrikta podrazumijevaju mogućnosti racionalne uporabe službenih vozila Distrikta bez smanjenog obujma i kvalitete poslovanja.

Za obavljanje ove aktivnosti potrebna je suradnja s tijelima Vlade Distrikta koja koriste službena vozila u smislu redovitog izvještavanja i dostavljanja točnih i pouzdanih podataka Odjelu za javne poslove.

- **da za planirana sredstva u kapitalnom proračunu za nabavu softvera za praćenje naturalnih i finansijskih podataka o uporabi voznog parka Vlade Distrikta izvrši**

analize potreba i koristi, te utvrdi najoptimalnije tehničko rješenje koje bi omogućilo optimalno upravljanje voznim parkom i nadzor nad uporabom službenih vozila.

Tijelima Vlade Brčko distrikta BiH

Radi uspostavljanja uvjeta za ekonomičnu i učinkovitu uporabu službenih vozila, a sukladno svojoj ulozi, nadležnostima i odgovornostima, tijela Vlade bi trebala:

- **na temelju propisa koje donese Vlada Distrikta donijeti interne propise kojima se detaljnije reguliraju pitanja upravljanja službenim vozilima uvažavajući specifičnosti organizacije i funkcioniranja svake institucije i specifičnost organiziranja voznog parka i uporabe službenih vozila.**
- **uspostaviti djelotvorne interne kontrole u pogledu upravljanja službenim vozilima. Sustav internih kontrola treba biti u funkciji primjene propisa koji reguliraju upravljanje službenim vozilima, odnosno u funkciji ekonomične i učinkovite uporabe službenih vozila uključujući i pojavu sprječavanja i otkrivanja mogućih zlouporaba.**
- **vršiti redovite analize stanja i iskorištenosti vozila koje koriste, o čemu izvještavaju Odjel za javne poslove.**

Na temelju naloga i drugih dokumenata tijela Vlade trebaju voditi potpune, pouzdane i ažurne evidencije o stanju i iskorištenosti službenih vozila koje pravodobno dostavljaju Odjelu za javne poslove, kako bi u konačnici donositeljima odluka osigurali pravodobne i relevantne informacije radi donošenja optimalnih upravljačkih odluka vezanih za ekonomično i učinkovito upravljanje službenim vozilima Vlade Distrikta.

Tim za reviziju

Ivana Gavrić, vođa tima

Ljubica Domić, član tima

PRILOZI

Prilog 1 – Upitnik za upravljanje službenim vozilima dostavljen tijelima Vlade Distrikta

R.B.	Opća pitanja	Odgovori
1	Kojim internim aktima su u vašem tijelu regulirana pitanja upravljanja, uporabe i nadzora nad uporabom službenih vozila? (dokumentirati)	
2	Imate li u organizacijskom planu opise poslova vezane za upravljanje, uporabu i nadzor nad uporabom službenih vozila? (dokumentirati)	
3	S koliko motornih vozila i radnih strojeva ste upravljali u 2020., u 2021. i u 2022. godini (po vrstama službenih vozila i radnih strojeva i po godinama)?	
4	Koliko zaposlenika ima pravo upravljati službenim vozilima (izdane odluke, rješenja ili slično - dokumentirati)?	
5	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godina vodili internu evidenciju o troškovima po službenim vozilima tijekom njihove cjelokupne uporabne dobi (nabava, osiguranje, popravci i servisi, gume, gorivo, pranje, parkiranje i drugo)? (dokumentirati)	
6	Kako planirate potrebe za korištenje postojećih službenih vozila unutar vašeg tijela (bilo za redovite aktivnosti iz nadležnosti ili za službena putovanja)?	
7	Jeste li do sada koristili službeno vozilo drugih tijela Distrikta? Ukoliko da, dokumentirati proceduru.	
8	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine ustupili motorno vozilo drugom tijelu? Ukoliko da, dostaviti dokument.	
9	Jeste li prilikom planiranja službenih putovanja surađivali s drugim tijelima Distrikta organizirajući zajednički službeni prijevoz? (procedura i primjer)	
Uporaba službenih vozila		
10	Koja je procedura zaduženja službenih vozila radi uporabe od strane zaposlenika? (prijavlivanje potrebe za motornim vozilom, preuzimanje ključeva, naloga i drugo)	
11	Koja je procedura razduživanja službenog vozila nakon uporabe?	
12	Koje parkirališne prostore koristite za službena vozila?	
13	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine ostvarili troškove vezane za pretplatne parkirne karte u Brčko distriktu BiH?	
14	Koja je procedura utvrđivanja koja službena vozila imaju pravo na pretplatne karte i koju vrstu pretplatnih karti? (dokumentirati)	
15	Koja je procedura po kojoj zaposlenik koji je uočio kvar, oštećenje ili imao prometnu nezgodu sa službenim vozilom iste prijavljuje? (Kome se prijavljuje? Što ako se dogode izvan radnog vremena? Što ako se dogode izvan Distrikta?)	
16	Je li bilo prometnih nezgoda u razdoblju 2020. – 2022. godine sa službenim vozilima kojima upravljate i na koji način su rješavane?	
17	Tko je zadužen za upućivanje zahtjeva za izradu predmjera i pregled vozila Odjelu za javne poslove?	
18	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine imali/uputili reklamacije nakon popravaka i/ili servisiranja? (dokumentirati)	
19	Gdje odlažete auto dijelove koji su vam iz servisa nakon popravka/servisiranja vraćeni, te rashodovane akumulatore i rashodovane gume?	
20	Gdje skladištite ljetne/zimske gume i jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine imali troškove za skladištenje ljetnih/zimskih guma?	

21	Tko je zadužen za pravovremeno produljenje registracija službenih vozila? (Kojim aktom?)	
22	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine imali troškove vezane za točenje goriva u privatna vozila koja su korištena u službene svrhe? Ukoliko ste imali, objasniti razloge i proceduru (dokumentirati).	
23	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine imali službena vozila koja su imala ovlast da se izuzev u službene mogu koristiti i u privatne svrhe? (dokumentirati)	
Nadzor		
24	Imate li propisane i uspostavljene akte za vršenje kontrole nad uporabom službenih vozila?	
25	Kako je uspostavljen sustav čuvanja i izdavanja ključeva i dokumenata vozila?	
26	Imate li uspostavljen proces kontrole službenog vozila po završetku uporabe? (Kada je vozilo vraćeno? Gdje je parkirano? Ima li vozilo vidnih oštećenja i ispravnost vozila?)	
27	Vršite li kontrolu ispravnosti putnih naloga za vozila i tko je nadležan?	
28	Tko vrši i na koji način kontrolu točenja i potrošnje goriva nad službenim vozilima?	
29	Ukoliko ste u razdoblju 2020. – 2022. godine imali troškove vezane za točenje goriva u privatna vozila koja su korištena u službene svrhe, kako je uspostavljena kontrola točenja i potrošnje goriva?	
30	Kako vršite analizu isplativosti ulaganja u odnosu na korist službenog vozila?	
Nabava i rashodovanje službenih vozila		
31	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine izvršili nabavu novog službenog vozila?	
32	Na temelju kojih inputa ste izvršili analizu potreba za nabavu novog službenog vozila? (dokumentirati)	
33	Jeste li u razdoblju 2020. – 2022. godine imali otpise i rashodovanja službenih vozila? (Koliko?)	
34	Jeste li i koliko uputili zahtjeva Uredu za upravljanje javnom imovinom BD BiH u razdoblju 2020. – 2022. godine za prodaju rashodovanih službenih vozila preko licitacije ili prodaju u sekundarne sirovine?	
35	Gdje skladištite službeno vozilo koje je trajno povučeno iz uporabe do prodaje preko licitacije ili darovanja / predaje / prodaje otpadu?	

Tablica 1. Knjigovodstveni podatci o korisnicima, broju i vrijednosti motornih vozila Vlade Distrikta na dan 31. 12. 2022. godine

PRORAČUNSKI KORISNIK – VLADA DISTRIKTA	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA (Stanje na dan 31.12.2022.)	NABAVNA VRIJEDNOST MOTORNIH VOZILA VLADE (Stanje na dan 31.12.2022.)	SADAŠNJA VRIJEDNOST MOTORNIH VOZILA VLADE (Stanje na dan 31.12.2022.)
KABINET I URED GRADONAČELNIKA	26	808.805,22	261.312,83
ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	1	49.990,00	11.905,84
ODJEL ZA JAVNE POSLOVE	19	640.475,91	51.075,68
ODJEL ZA JAVNI REGISTAR	28	534.856,11	43.458,87
ODJEL ZA JAVNU SIGURNOST	41	4.402.179,97	887.765,66
ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE	9	415.806,51	183.144,76
ODJEL ZA OBRAZOVANJE	8	276.074,97	104.775,11
ODJEL ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODNO GOSPODARSTVO	23	497.299,74	210.275,85
ODJEL ZA GOSPODARSKI RAZVITAK, ŠPORT I KULTURA	6	174.185,60	26.372,06
ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	6	167.744,63	9.830,00
ODJEL ZA RASELJENE OSOBE, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	6	167.667,12	0,00
ODJEL ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	4	113.420,02	0,00
ODJEL ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	47	2.169.763,35	469.795,95
Ukupno:	224	10.418.269,15	2.259.712,61

Tablica 2. Usporedni podatci o broju službenih vozila po različitim evidencijama

PRORAČUNSKI KORISNIK	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA EVIDENCIJI DIREKCIJE ZA FINACIJE (Stanje na dan 31.12.2022.)	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA EVIDENCIJI SLUŽBE ZA ODRŽAVANJE VOZILA - EVIDENCIJA O UTROŠKU GORIVA IZ 2022. GODINE	UKUPAN BROJ MOTORNIH VOZILA PREMA PODATCIMA KORISNIKA ZA 2022. GODINU
URED GRADONAČELNIKA	26	24	24
ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	1	1	1
ODJEL ZA JAVNE POSLOVE	19	17	17
ODJEL ZA JAVNI REGISTAR	28	38	35
ODJEL ZA JAVNU SIGURNOST	41	50	39 (od čega 14 teretnih vozila, 18 putničkih i 7 priključnih vozila)
ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE	9	8	8
ODJEL ZA OBRAZOVANJE	8	9	6
ODJEL ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODNO GOSPODARSTVO	23	27	22
ODJEL ZA GOSPODARSKI RAZVITAK, ŠPORT I KULTURA	6	5	5
ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE I IMOVINSKOPRAVNE POSLOVE	6	8	9
ODJEL ZA RASELJENE OSOBE, IZBJEGLICE I STAMBENA PITANJA	6	7	7
ODJEL ZA STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	4	2	3
ODJEL ZA ZDRAVSTVO I OSTALE USLUGE	47	14	8
Ukupno:	224	210	184

